

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

"· Ἰησοῦς Χριστός ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός καὶ ἀπολύτρωσις" (Α' Κο 1,30)

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΟΥΤΟΣ ΑΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ

ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΕΚΕΙΝΟΥΣ

ΠΟΥ ΜΕ ΤΗ ΧΑΡΗ ΤΟΥ

ΑΓΩΝΙΖΟΝΤΑΙ ΝΑ ΠΑΡΑΜΕΙΝΟΥΝ ΑΓΝΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Ε'
ΕΤΟΣ ΕΞ'
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012
Αρ. Φύλ. 801

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

τεύχος 801, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2012

Περιεχόμενα

248

251

256

Τό θεμέλιο τῆς εὐημερίας.....	247
Γνωρίζεις τί θά πεί χαρά;.....	248
Σταυρός τό σύμβολό μας	250
Ζητείται ἐλπίς.....	251
Ψαλμός 35ος: Ἀσέβεια καί ἀναλγησία (Α΄)	253
Ἀγάπη, ὄραμα καί εὐθύνη	256
Ἕνας μαθητής φωτεινό μετέωρο	258
Ἀπό ἐπιστολές πού λάβαμε.....	259
Συζητώντας τά γεγονότα	260
Δυό λόγια εὐγνωμοσύνης γιά τόν μακαριστό Παναγιώτη Παναγιωτίδη ...	262
Ἡ χαρά τοῦ τρυγητοῦ (διήγημα).....	264
«Μεῖνον μεθ' ἡμῶν», Κατασκήνωση 2012 ..	266
Ἡ τελευταία μέρα τῆς Σμύρνης (ποίημα) ...	275

258

264

266

Γιά τήν Ἀδελφότητά μας καί τίς δραστηριότητές της
καθώς καί γιά ἐνδιαφέροντα θέματα, πνευματικά,
ἀντιαιρετικά, ἐκπαιδευτικά, μπορεῖτε νά ἐνημερω-
θεῖτε ἀπό τήν ἱστοσελίδα μας

www.apolytrosis.gr

μήνα: ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Τό θεμέλιο τῆς εὐημερίας

Καλό μήνα καί καλή χρονιά! Ναί, σωστά διάβασες, φίλε ἀναγνώστη. Ὁ Σεπτέμβριος, ἐκτός ἀπό τήν ἀρχή τοῦ φθινοπώρου, σηματοδοτεῖ καί τήν ἀρχή τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, γι' αὐτό στήν ἐκκλησιαστική πράξη θεωρεῖται πρῶτος μήνας.

Ἀπό τὰ πάμπολλα καί πολύτιμα μυστήρια πού ἐκπέμπουν οἱ μορφές καί τὰ γεγονότα τοῦ μήνα αὐτοῦ, διαλέγω ἓνα μήνυμα ἀπό τόν προφήτη Μωυσή (4/9). Ἡ ἐξέχουσα αὐτῇ προσωπικότητα, πού πρὶν 3.500 χρόνια ὕψωσε σάν φωτεινό μετέωρο μέσα στὸν ζοφερό τότε θρησκευτικό ὅριζοντα τὴν μονοθεΐα, ἔχει κῦρος παγκόσμιο καί διαχρονικό. Δέν εἶναι ἀπλῶς ὁ ἄνθρωπος πού μέ τὴν γρανιπένια πίστη καί τὴν τέλεια παράδοσή του στό θέλημα τοῦ Θεοῦ ἀπελευθέρωσε τὶς δώδεκα φυλές τοῦ Ἰσραὴλ ἀπὸ τὴν αἰγυπτιακὴ δουλεία καί τὶς συγκρότησε σὲ ἓνα ἰσχυρό καί προνομιούχο ἔθνος. Δέν εἶναι μόνο ὁ σοφός καί στοργικὸς ἡγέτης πού ἐπὶ 40 χρόνια στὴν ἔρημο σήκωσε τὸ βάρος τοῦ σκληροτράχηλου καί ἀτίθασου λαοῦ του μεσολαβώντας πολλές φορές γι' αὐτὸν στὸν Θεό. Εἶναι ὁ «Θεόπις», ὁ πιὸ ἐπίσημος προφήτης τὸν ὁποῖο συναναστράφηκε ὁ Κύριος πρόσωπο πρὸς πρόσωπο καί τὸν ἀνέδειξε μέ ὅλα τὰ σημεῖα καί τὰ τέρατα πού τοῦ ἀνέθεσε νὰ ἐπιτελέσει στὴν χώρα τῆς Αἰγύπτου (βλ. Ὑξ 34,10-11).

Στὸ 26ο κεφάλαιο τοῦ Λευϊτικοῦ, ἑνὸς ἀπὸ τὰ πέντε θεόπνευστα βιβλία πού συνέγραψε ὁ Μωυσής, διαβάζουμε τὴν διαθήκη τοῦ Θεοῦ μέ τόν πιστό λαό του. Ἐπιγραμματικά τό νόημα εἶναι: «Ἄν μέ ὑπακούετε καί πορεύεσθε μέ ὁδηγὸ τίς

ἐπιτολές μου, θά σᾶς γεμίσω μέ εὐλογίες. Ἄν μέ πονηριά καταπατεῖτε τό θέλημά μου, δέν θά δεῖτε προκοπή». Τό θεμέλιο, δηλαδή, τῆς εὐημερίας καί προόδου λαῶν καί προσώπων εἶναι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ σεβασμός καί ἡ ὑπακοή σ' αὐτό.

‘**Υ**πάρχει στ’ ἀλήθεια μήνυμα πιό ἐπικάιρο γιά τήν ἐποχή μας; Γιά τούς ἄρχοντες καί τόν λαό, γιά μεγάλους καί μικρούς, ὁδηγός ζωῆς ἀλάνθαστος καί φερέγγυος εἶναι τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Αὐτό εἶναι τό πραγματικό μας συμφέρον, τό σταθερό καί αἰώνιο. Δέν εἶναι βαρύν, ὅπως ὑπολογίζει ἡ νοσηρότητά μας. «Αἱ ἐντολαί αὐτοῦ βαρεῖται οὐκ εἰσί», ββαιώνει ὁ εὐαγγελιστής Ἰωάννης (Α΄ Ἰω 5,4). Καί λίγους αἰῶνες ἀργότερα ἄλλος Ἰωάννης, ὁ Χρυσόστομος, ἐξομολογεῖται: «Πάντοτε λέω: Κύριε, τό δικό σου θέλημα νά γίνει· ὅχι ὅ,τι θέλει ὁ τάδε καί ὁ τάδε, ἀλλά ὅ,τι σύ θέλεις. Αὐτό εἶναι γιά μένα πύργος, αὐτό βράχος ἀκίνητος, αὐτό βακτηρία σταθερή».

Ἔτσι μιλοῦν ἐκεῖνοι πού γνώρισαν καί ἀγάπησαν τόν Θεό. Διότι γιά τόν πιστό οἱ ἐντολές, τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, γίνονται τά φτερά πού τόν βοηθοῦν νά ἀπογειωθεῖ καί νά ἀπαλλαγεῖ ἀπό τήν κοῖκή ἔλξη τῆς φθορᾶς. Ἀκόμη κι ὅταν ἡ ἀνθρώπινη ἀτέλεια ἢ ἀδυναμία ἐμποδίζει, μέ τήν μετάνοιά του ὁ πιστός δηλώνει καί πάλι ὑποταγή στό θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος «πάντας θέλει σωθῆναι καί εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν» (Α΄ Τι 2,4).

Ἀγγελιοφόρος

Γνωρίζεις τί θά πεῖ χαρά;

Ὁ Ἀδάμ στὸν Παράδεισο. Ἰ. Μ. Ἀγ. Νικολάου Ἀναπαυσᾶ, Μετέωρα.

Ναί, οἱ θλίψεις
θά ἔλθουν
στήν ζωή μας,
εἶναι ἀναπόφευκτο.
Ὅμως ὁ ἄνθρωπος τοῦ
Θεοῦ ξέρει
ὅτι θά παρέλθουν.
Ὅτι πίσω
ἀπὸ τὸν σταυρό
προβάλλει
ἡ ἀνάσταση.

Ἡ πιό σφοδρὴ σέ ἔνταση καὶ πόθο δια-
χρονικὴ ἀγωνία τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι ἡ
ἀναζήτησις τῆς χαρᾶς. Ἄν ἦταν δυνατόν νά
μετασχηματισθεῖ σέ λόγο ὁ παλμός τῆς
καρδιᾶς τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως χαρακτηρι-
στικά ἔλεγε ὁ μακαριστός διδάσκαλός μου
Στέργιος Σάκκος, θά συνοψιζόταν σέ μία μο-
νότονη ἰσόβια ἔκκλησις: «Θέλω χαρά!». Ὁ
ἄνθρωπος ζητιανεύει τήν χαρά. Τήν ψάχνει
παντοῦ καί πάντοτε. Καί τήν ψάχνει ἰδίως στίς
ἡμέρες μας, στήν ἐποχὴ τῆς κρίσεως τῶν
οἰκονομιῶν ἀλλά καί τῶν κοινωνιῶν μας, πού
ἡ χαρά φαίνεται ὄνειρο μακρινό, ἄπιαστο
καί πού καθόλου φῶς δέν διακρίνεται στήν
ἄκρη τοῦ τοῦνελ.

Τί θά πεῖ ὅμως χαρά; Γνωρίζουμε; Γνω-
ρίζεις; Γιά τήν κοσμικὴ νοοτροπία, δηλαδή
γιά τοὺς ἀνθρώπους πού ἀγνοοῦν ἢ ἀδια-
φοροῦν γιά τὸν Θεό καί ζοῦν σάν ἄθεοι, ἡ
χαρά, ἡ εὐτυχία, ἡ ἀπόλαυση τῆς ζωῆς ἐξ-
αρτᾶται ἀποκλειστικά ἀπὸ τήν υἰεῖα, τήν ὁ-
μορφιά, τίς ἡδονές καί τὸν πλοῦτο. Ἔτσι χα-
ρά θά πεῖ νά εἶσαι υἰγιής. Ἡ ἀρρώστια καί μά-
λιστα ἡ ἐπώδυνη καί περισσότερο ἀκόμη ἡ
ἀνίατη γκρεμίζει τὸ οἰκοδόμημα τῆς κοσμι-
κῆς χαρᾶς. Καί ὁ ἄνθρωπος ἀδυνατώντας
νά διαχειρισθεῖ τήν κατάστασι παραδίδεται
συνήθως στήν δίνην φοβερῶν ψυχοπαθο-
λογικῶν προβλημάτων πού τὸν συντρίβουν.

Σοβαρό πρόβλημα ἔχει καταστεῖ καί ἡ
ἐπιδίωξις τῆς ὁμορφιάς, τοῦ σωματικοῦ κάλ-
λους. Σήμερα ὅσο ποτέ τὸ σῶμα καί ἡ ἐξω-
τερικὴ ἐμφάνισις θεοποιεῖται· ἀποτελεῖ ἓνα
ἀπὸ τὰ πιό ὀξεᾶ προβλήματα ὅχι πλέον μόνο
τῶν γυναικῶν ἀλλά καί τῶν ἀνδρῶν. Ἰνστιτοῦ-
τα ὁμορφιάς πάσης φύσεως καί προσφο-
ρᾶς ὑπόσχονται τὰ πάντα. Ἀκόμη καί τό...
ἐλιξήριο τῆς νεότητος. Ἄν φυσικά πλη-
ρώσεις ἀδρά. Τὸ ἀποτέλεσμα; Πέραν ὅλων

τῶν ἄλλων τραγικῶν, ἀναξιοπρέπεια καί γελοιότητα.

Τό ἴδιο, πολύ πιό ἔντονα, συμβαίνει καί μέ τό κυνήγι τῆς ἡδονῆς. Ἐδῶ τό ἔδαφος εἶναι ἀκόμη ὀλισθηρότερο. Ἡ ἡδονοθηρία, ἂν καί τέρπει προσωρινά, ὁδηγεῖ τόν ἄνθρωπο σ' ἓνα ἀκόρεστο σκοτεινό κενό· ἀκριβέστερα τόν σέρνει. Καί ἂν δέν ὑπάρξει ἀνάνηψη, κάτι ἐξαιρετικά δύσκολο, οἱ συνέπειες εἶναι τρομερές.

Τέλος, ὁ πλοῦτος ὡς πηγὴ χαρᾶς δέν χρειάζεται ἰδιαίτερες συστάσεις. Ἡ χαρά πού προσφέρει ἐξαντλεῖται στά γκισέ τῶν τραπεζῶν. Ὅταν πτωχεύουν αὐτά, πτωχεύει καί ἡ χαρά μας. Ὁλόκληρος ὁ «πολιτισμένος» κόσμος τῆς Δύσης συγκλονίζεται σήμερα ἀπ' αὐτόν ἀκριβῶς τόν τρόπο.

Κι ὅμως ὁ ἄνθρωπος εἶναι πλασμένος γιά τήν χαρά. Εἶναι πλασμένος ὄχι μόνο νά ζῇ ἀλλά καί νά ἀπολαμβάνει τήν ζωή. Δημιουργήθηκε ἀπό τόν Θεό, ὅπως ἐπισημαίνει ὁ ἅγιος Ἰ. Χρυσόστομος, στό τέλος τῆς δημιουργίας, γιά νά ἀπολαύσει σάν βασιλιάς τόν κόσμο πού ἐτοίμασε γι' αὐτόν ὁ σοφός δημιουργός του. Καί πράγματι τόν ἀπολάμβανε. Τόν χαιρόταν μέσα στήν Ἐδέμ, μέσα δηλαδή στό φῶς τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. Τόν χαιρόταν ὄχι ἐπειδὴ ὁ κόσμος μπορεῖ ἀπό μόνος του, αὐτονομημένος, νά προσφέρει τήν χαρά. Εἶδαμε πιό πάνω ὅτι αὕτῃ ἡ ἀντίληψη, πού σήμερα κυριαρχεῖ, εἶναι χίμαιρα. Εἶναι ἡ ἴδια ἀκριβῶς ἀντίληψη πού ὁδήγησε ἱστορικά στήν εἰδωλολατρία, στήν θεοποίηση τῆς κτίσεως, δηλαδή στόν πιό ἀποκρουστικό παραλογισμό. Ἡ χαρά αὕτῃ δέν εἶναι χαρά ἀλλά μιὰ ἀπάνθρωπη φάρσα.

Ἀντιθέτως ὁ πρῶτος ἄνθρωπος χαιρόταν τόν κόσμο ἀληθινά, ἐπειδὴ ζοῦσε μέσα στοῦ καθεστῶς τῆς χάριτος τοῦ τελείου καί ἁγίου Θεοῦ, τοῦ Θεοῦ ὁ ὁποῖος εἶναι ἀθάνατος, «ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν» (Α΄ Τι 6,16), καί «τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν» (Ἰω 1,9) καί «ἡ ἀλήθεια καί ἡ ζωή» (Ἰω 14,6), καί ἀκόμη ἐπειδὴ, ὅπως πολύ ἐμπνευσμένα τόνισε ὁ ἅγιος Αὐγουστῖνος, ὁ ἄνθρωπος πλασμένος ἀπό τόν Θεό καί γιά τόν Θεό ἀναπαυόταν στά χέρια Του· ἐπειδὴ δηλαδή τηροῦσε τίς «κατασκευαστικές» του προδιαγραφές.

Μέ ἄλλα λόγια ἡ πηγὴ τῆς πραγματικῆς χαρᾶς τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ὁ Θεός· μόνον ὁ Θεός. Ὁ θάνατος, ὁ πόνος, τὰ ἀδιέξοδα, τὰ σύνδρομα ἦταν τότε στήν ἀρχὴ ξένα γιά τήν ζωή μας, ἄγνωστες ἐμπειρίες. Ὅλα αὐτά ἐγίναν πραγματικότητα ὅταν ἀνάμεσα σέ μᾶς καί στόν ἀγαθὸ Κύριο ὑψώθηκε, μέ δική μας εὐθύνη, τό τεῖχος τῆς ἁμαρτίας πού ὁδήγησε ἀναπόφευκτα στήν καταστροφή καί στόν ὄλεθρο. Ὅταν ἀποκόψαμε τήν φτωχὴ καί φθαρτὴ ζωή μας ἀπὸ τήν πλούσια, ἀληθινὴ καί ἀκατάλυτη ζωή τοῦ Θεοῦ. Καί θά παρέμεναν ἔτσι τὰ πράγματα γιά πάντα, ἂν ὁ Κύριος δέν ἐπενέβαινε σωστικά. Θά ἤμασταν ἀκόμη δέσμιοι τῆς ἀπελπισίας πού γεννᾷ ἡ πτώση, ἂν ὁ «πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει» (Εφ 2,4) Θεός δέν εἰσερχόταν στήν ἱστορία μας καί δέν ἀναλάμβανε τὸ χρέος μας ὁ Ἰδιος. Διότι αὐτό εἶναι τὸ νόημα τῆς ἐνανθρώπησης καί ἰδίως τοῦ θανάτου του: τὸ χρεόγραφο τῶν ἁμαρτιῶν μας, τὸ ληγμένο γραμματίο πού πιστοποιοῦσε τήν (αὐτο)καταδίκη μας καί πού ἦταν ἀδύνατο νά ξεπλη-

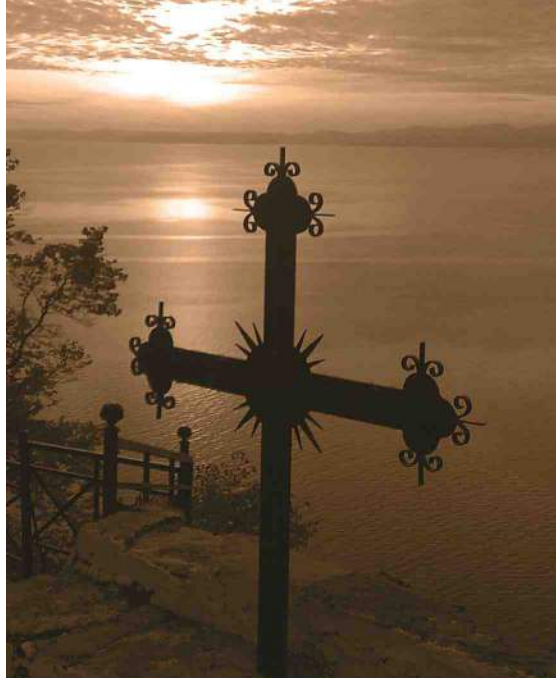
ρώσουμε, Ἐκεῖνος τό ἀκύρωσε καρφώνοντάς το πάνω στόν σταυρό Του (βλ. Κλ 2,14). Τό ἔσκισε, δέν ὑπάρχει πλέον.

Τώρα πιά εἴμαστε ἐλεύθεροι, μάς ἐλευθέρωσε ὁ Χριστός. Μέ τήν ἀνάστασή του μάς λύτρωσε ἀπό τόν «διά παντός τοῦ ζῆν» φόβο τοῦ θανάτου (Εβ 2,15) καί μάς χάρισε χαρά «ἀνεκκλήλητον καί δεδοξασμένην» (Α΄ Πέ 1,8). Πᾶνε πιά τά ἄγχη, οἱ φοβίες, οἱ σαρκοβόρες καί ψυχοφθόρες μέριμνες, ὁ ἐγκλωβισμός στήν ἰδιοτέλεια, ὁ πανικός μπροστά στό φέρετρο καί στό μνήμα· ὁποῖος πιστεύει στόν Χριστό Ἰησοῦ καί καθαρίζεται ἀπό τήν ἁμαρτία μέ τό αἷμα Του πατάει πάνω σ' ὅλα αὐτά, ὅπως Ἐκεῖνος τότε πάνω στήν τρικυμισμένη θάλασσα. Καί δέν βυθίζεται.

Ναί, οἱ θλίψεις θά ἔλθουν στήν ζωή μας, εἶναι ἀναπόφευκτο. Ὅμως ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ ξέρει ὅτι θά παρέλθουν. Ὅτι πίσω ἀπό τόν σταυρό προβάλλει ἡ ἀνάσταση. Καί καίρεται. Ἀκόμη καί στήν πιό μεγάλη ὀδύνη. Ὅχι «χαζοχαρούμενα», σάν μεθυσμένος ἢ ἀνόητος, ἀλλά μέ τήν εἰρηνική ἐκείνη χαρά τήν στηριγμένη στήν ἐκπληκτική ἀλήθεια πού ἀνέτειλε ἀπό τόν ἄδειο τάφο τοῦ Ἑσταυρωμένου. Καί αὐτή τήν χαρά «οὐδεῖς αἶρει» (Ἰω 16,22).

Ὁ κόσμος βέβαια δέν ὑποψιάζεται τίποτε ἀπ' αὐτά. Μοναδική του ἐλπίδα, νά τά μοιραστοῦν μαζί του οἱ Χριστιανοί· νά τοῦ μιλήσουν ἀλλά κυρίως νά τοῦ δείξουν αὐτή τήν χαρά, νά τήν νιώσει. Νά τήν δεῖ σαρκωμένη στήν ζωή τους. Καί ἐδῶ ἔγκειται ἡ εὐθύνη μας.

Εὐάγγελος Δάκας
Δρ. Θεολογίας - Φιλολογος

Σταυρός τό σύμβολό μας

Σάν στεφάνι, ἔτσι ἄς περιφέρουμε τό Σταυρό τοῦ Χριστοῦ, διότι δι' αὐτοῦ πραγματοποιοῦνται ὅλα τά σχετικά μέ τή σωτηρία μας ... Στά σπίτια μας καί στούς τοίχους μας καί στίς πόρτες μας καί στό μέτωπό μας καί στή σκέψη μας μέ μεγάλη προθυμία τόν χαράσσουμε. Διότι αὐτό εἶναι τό σημεῖο καί τό σύμβολο ... τῆς ἐπιείκειας καί τῆς ἀγάπης τοῦ Κυρίου πρὸς ἐμᾶς.

Αὐτός ὁ Σταυρός ἔσωσε καί ἐπανάφερε στόν Θεό τήν οἰκουμένη, ἔδιωξε τήν πλάνη, ἐπανάφερε τήν ἀλήθεια, τή γῆ τήν ἔκανε οὐρανό, τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔκανε ἀγγέλους. Ἐξαιτίας του οἱ δαίμονες δέν εἶναι πλέον φοβεροί, ἀλλά ἄξιοι περιφρονησεως οὔτε ὁ θάνατος εἶναι θάνατος, ἀλλά ὕπνος. Ἐξαιτίας του ὅλα ὅσα ἦταν ἀντίθετα στή σωτηρία μας κατέρρευσαν καί καταπατήθηκαν.

Ἰω. Χρυσοστόμον,
Εἰς Ματθαῖον 54,4.5·
ΕΠΕ 11,484-486.488.

ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΕΛΠΙΣ

Οί αυτοκτονίες των συμπατριωτών μας αυξάνουν με ρυθμό άκρως ανησυχητικό. Τό φαινόμενο ύπαρκτό από καιρό σέ άλλες κοινωνίες άπασχολουσε έλάχιστα τή δική μας. Δυό θεωροῦνται ως κύριες αιτίες γιά τό άπονενομημένο. Ός πρώτη προβάλλεται ή έλλειψη νοήματος του βίου. Είναι κυρίαρχο γνώρισμα των αυτοχείρων στίς δυτικές κοινωνίες τής άφθονίας. Ός δεύτερη προβάλλεται ή άπόγνωση μπροστά σέ άνυπέρβλητα προβλήματα. Είναι γνώρισμα των αυτοχείρων των κοινωνιών τής Άνατολής από τήν Ίνδία ως τήν Κορέα.

Τό ύπαρξιακό κενό συνοδεύει τόν δυτικό άνθρωπο από τήν έποχή πού πανηγύρισε τήν «άπελευθέρωσή» του από τίς δεισιδαιμονίες του παρελθόντος, έννοώντας ότι άρνήθηκε τήν πατροπαράδοτη πίστη του στόν Θεό. Ή «άπελευθέρωση» αυτή οδήγησε σέ λιμοκτονία τήν ψυχή του.

Ό βίος των λαών των φτωχών χωρών κατέστη άβίωτος, προκειμένου νά πλουτίσουν οί άπληστοι πολιτισμένοι και καλλιεργημένοι έρήμην Θεού δυτικοί.

Πολλοί άγρότες στήν Ίνδία άδυνατούν νά θρέψουν πλέον τίς οικογένειές τους, πόσο μάλλον νά φανούν συνεπείς στίς ύποχρεώσεις τους έναντι των τραπεζών. Στήν Κορέα πρίν από λίγες δεκαετίες πλῆθος έργαζομένων στή βιομηχανία οδήγηθηκαν σέ μακράς διαρκείας άνεργία. Ό αριθμός των αυτοκτονιών ινδών άγροτών και κορεατών έργατών και

τεχνιτών ύπῆρξε πολύ μεγάλος και οδήγησε πλῆθος οικογενειών σέ δεινή θέση. Γιατί φάνηκαν τόσο άνίσχυροι οί λαοί τής Άσίας μπροστά στίς αντίξοότητες; Είναι άσχετη ή στάση τους μέ τό θρησκευτικό βίωμα και τίς αντιλήψεις περί δυσκολιών του βίου πού οί δοξασίες τής Άνατολής καλλιεργοῦν στους πιστούς;

Στήν όρθόδοξη Έλλάδα μέχρι πρίν από λίγες δεκαετίες ο λαός ήταν στερεωμένος στήν έλληνορθόδοξη παράδοση και διατηρούσε άκέραιες τίς έλπίδες του στόν Θεό. Χάρη στήν πίστη του άντεξε τήν επί αιώνες σκληρή τουρκική δουλεία άναμένοντας τήν ποθούμενη έλευθερία. Χάρη στήν πίστη του άγωνίστηκε γι' αυτήν και κατάφερε νά βγει και πάλι στό φῶς του κόσμου. Ύπερασπίστηκε μέ άνδρεία τή χώρα του από κάθε έπίβουλο, άντεξε σέ πλῆθος από προσφυγίες και ξανάρχισε τή ζωή του μετά από πλῆθος χαλασμών από πολέμους πού άλλοι έσπειραν γιά τά συμφέροντά τους. Ταπεινώθηκε, περιφρονήθηκε, άτιμάστηκε, πείνασε, κρύωσε αλλά δέν έπαψε νά μάχεται έναποθέτοντας τήν έλπίδα του άκέραια στόν Θεό. Όσπου ξημέρωσε έποχή άλλιώτικη! Ό Έλληνας άρχισε νά αισθάνεται μειονεκτικά έναντι εκείνων πού κατείχαν και νά άδιαφορεί γιά τό πῶς κατείχαν. Ήθελε και αυτός νά χαρεί τίς απολαύσεις πού προσφέρει ή ζωή, όταν διαθέτεις χρήματα. Ήταν τότε πού οί δυτικοί όπαδοί του μηδενισμού έκαναν βήματα πρὸς τή «συναδέλφωση» και «ειρηνική» συν-

ύπαρξη τῶν λαῶν. Ἐστρεψαν τήν προσοχή τους καί σέ μᾶς, τούς ἀπόκληρους καί ἀνέλαβαν νά μᾶς «βοηθήσουν» νά ὀρθοποδήσουμε, νά ἀναπτυχθοῦμε, νά ἐνταχθοῦμε στή χορεία τῶν «πολιτισμένων» χωρῶν. Ἀνέλαβαν τό «ἐθνοσωτήριο» ἔργο οἱ δοτοί κυβερνήτες τῆς χώρας καί πάσχισαν «φιλότιμα» νά ξεριζώσουν ἀπό τήν ψυχή τοῦ λαοῦ τήν πίστη πρὸς τόν Θεό καί τήν ἀγάπη πρὸς τίς παραδόσεις. Κάθε τί τό δικό μας, ἀπό τά ἥθη καί τίς παραδόσεις ὡς τά προϊόντα, μᾶς φάνταζε ὑποδεέστερο, ἀπόβλητο. Τραφήκαμε μέ τό μῦθο ἐπὶ τριάντα συναπτά ἔτη καί τέλος ξυπνήσαμε σέ σκληρή, ἄγρια πραγματικότητα. Οἱ φίλοι καί ἐταῖροι μας ζήτησαν πίσω τά ὅσα μᾶς προσέφεραν γιά νά ἔχουμε νά ἀγοράζουμε προϊόντα καί «πολιτιστικές» ἀξίες, νά τρέφονται αὐτοί ἀπό τήν παροιμιώδη ἀφέλειά μας καί νά ρίχνουν καί κάτι στούς ἐντόπιους διεκπεραιωτές τοῦ σχεδίου τους. Ἡ φτώχεια ἐπληξε ἄγρια μερίδα τοῦ λαοῦ μας καί δέν ἦταν διόλου ἔτοιμος, διότι τόν εἶχαν παραμυθιάσει ὅτι δέν θά ξαναπατήσει τό πόδι της στή χώρα μας. Ψυχικές δυνάμεις δέν τοῦ εἶχαν ἀπομείνει πλέον, καθώς εἶχε ὑποταχθεῖ στόν δυτικό εὐδαιμονισμό. Πῶς νά ἀντιπαλέψει τά ὀγκούμενα βιοτικά προβλήματα; Τά δάνεια τόν κατέστησαν ὑποχέιριο τῶν τραπεζικῶν κύκλων. Ἡ ἀνεργία πλήττει ὁλοένα καί περισσότερα μέλη τῆς οἰκογένειας. Τό κόστος ζωῆς αὐξάνει ἀνεξέλεγκτα, καθώς ἡ Πολιτεία ἀπλῶς ἀσκεῖ ἐξουσία ἄνευ δικαιώματος παρέμβασης στά τελούμενα στήν «ἐλεύθερη» ἀγορά. Ὁ Ἕλληνας εἶναι πλέον ὁ ἀνεργάτιστος δυτικός μηδενιστής, πού ἀντιμετωπίζει ὅμως ἀνυπερβλήτα βιοτικά προβλήματα τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς. Πῶς θά ἀντιμετωπίσει τήν κατάσταση,

πού θά ἐπιδεινώνεται διαρκῶς παρά τίς ἐξαγγελίες καί κατηγορηματικές βεβαιώσεις γιά ἀνάκαμψη τῆς οἰκονομίας;

Οἱ πρόγονοί μας διατήρησαν τήν πίστη τους ἐπὶ Τουρκοκρατίας καί ὑπέστησαν ἐξαιτίας αὐτοῦ τά πάνδεινα. Ἦταν ἄρκετό νά ἐνδώσουν στήν πίεση πρὸς ἐξισλαμισμό, γιά νά θέσουν τέλος στά βάσανά τους. Δέν τό ἔπραξαν. Ὑπῆρξαν μήπως ἀνόητοι; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ἀπλῶς εἶχε ἡ ζωή τους νόημα μέσα στά βάσανα καί τίς δοκιμασίες. Καί ὅταν ἡ ζωή ἔχει νόημα, δέν ὑπάρχει ἀνυπερβλήτο πρόβλημα. Συνειδητοποιοῦμε μπροστά στίς δοκιμασίες τοῦ καιροῦ μας ὅτι προέχει πρὶν ἀπὸ ὅτιδήποτε ἄλλο νά νοηματοδοτήσουμε τό βίο μας; Τότε θά βροῦμε καί τίς δυνάμεις τίς ἀπαραίτητες πρὸς ἀντιμετώπιση τῶν πάσης φύσεως ἀντιξοοτήτων. Τίς δυνάμεις νά παλέψουμε γιά τήν ἀνεξαρτησία μας, τήν ἀξιοπρέπεία μας, τήν τιμὴ τῆς χώρας, νά ἀγαπήσουμε τόν συνάνθρωπό μας πού ὑποφέρει καί ἐμεῖς ἀδιαφοροῦμε, καθώς χάθηκε ἀπὸ τόν ὀρίζοντά μας ὁ πλησίον.

Συνέλληνες, εἶναι πλέον καιρός αὐτοκριτικῆς. Δέν εἶναι λύση ἡ μεταμέλεια τύπου Ἰούδα, πού ἔθεσε τέρμα στό βίο του ὑπὸ τό βάρος τῶν ἐνοχῶν του. Λύση εἶναι ἡ ἔμπρακτο μετάνοια, διότι περιφρονήσαμε τήν παράδοσή μας ὅσο κανένας ἄλλος λαός στήν ἱστορία. Ἄς κάνουμε νέα ἀρχή, ὅπως οἱ πρόγονοί μας μετὰ ἀπὸ τόσες συμφορές πού δοκίμασαν. Ἡ κατάσταση δέν εἶναι σήμερα χειρότερη ἀπὸ ἄλλες τοῦ παρελθόντος. Ὑπάρχει ἐλπίδα. Ἀρκεῖ νά τήν ἀναζητήσουμε στόν Θεό καί ὄχι στόν δημαγωγικό λόγο.

Ἀπόστολος Παπαδημητρίου

Ψαλμός 35ος: Ἀσέβεια καὶ ἀναληγσία

Α΄

Στόν 35ο ψαλμό σημειώνεται μία ζωηρή ἀντίθεση: ὁ ἀποστάτης ἄνθρωπος καί ὁ εὐ-σπλαγχνος Θεός. Στό πρῶτο τμήμα (στ. 2-6) παρουσιάζεται ὁ ἄνθρωπος στήν ἐσχατη ἀθλι-ότητα του, στήν ἀσέβειά του. Μέ γλῶσσα ὠμή περιγράφεται ὅχι ὁ ἁμαρτωλός ἀλλά ὁ ἀθεό-φοβος, πού στέκεται μπροστά στόν Θεό μέ ἰταμότητα. Στό δεύτερο μέρος (στ. 7-13) προ-βάλλει ὁ Θεός. Θά τόν περιμέναμε ὀργισμένο,

νά ἐκφράζει τήν δίκαιη ἀγανάκτησή του. Ἐντούτοις, συναντοῦμε ἕναν Θεό οἰκτίρμονα, πολυεύσπλαγχο. Τό ἔλεός του εἶναι οὐρανομήκες, ἀπροσμέτρητο!

Εἶναι, στ' ἀλήθεια, πολύ παρήγορο τό μήνυμα τοῦ ψαλμοῦ. Ἡ ἐποχή μας εἶναι στιγματισμένη ἀπό τήν ὕβρη ἐναντίον τοῦ Θεοῦ. Ἀλλά καί ὁ ἑαυτός μας πολλές φορές ἐνεργεῖ σάν νά μή λογαριάζει τό θεῖο θέλημα. Πῶς νά μᾶς βλέπει ἄραγε ὁ Θεός; Μέ διάθεση τιμωρητική, ὅπως μᾶς ἀξίζει; Ὁχι, ἀπαντᾷ ὁ ψαλ-μωδός. Ὁ Θεός μας εἶναι πανάγαθος, ἡ ἀγάπη του γιά μᾶς δέν ἔχει ὅρια!

Κείμενο

²Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρ-
τάνειν ἐν ἑαυτῷ, οὐκ ἔστι φόβος
Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐ-
τοῦ.

³Ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ
τοῦ εὐρεῖν τήν ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ
μισῆσαι.

⁴τὰ ρήματα τοῦ στόματος αὐ-
τοῦ ἀνομία καὶ δόλος, οὐκ ἤβου-
λήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθῆναι.

⁵ἀνομίαν διελογίσατο ἐπὶ τῆς
κοίτης αὐτοῦ, παρέστη πάση ὁδῷ
οὐκ ἀγαθῇ, κακία δὲ οὐ προσώχθισε.

Μετάφραση

²Γιὰ νά ἁμαρτάνει ὁ παράνομος ἰσχυρί-
ζεται μέσα του ὅτι δέν ὑπάρχει μπροστά
στά μάτια του φόβος Θεοῦ.

³Ἐξαπατᾷ τόν ἑαυτό του, ὥστε νά μήν
ἀναγνωρίσει τήν παρανομία του καὶ τήν
μισήσει.

⁴Τά λόγια πού βγαίνουν ἀπό τό στόμα
του ἀνομία καὶ δόλος. Δέν θέλησε νά κα-
ταλάβει γιά νά γίνει καλύτερος.

⁵Τήν ἀνομία διαλογίζεται στό κρεβάτι
του, εἶναι παρών σέ κάθε δρόμο μή καλό
καί τό κακό δέν τό σιχάθηκε.

⁶Κύριε, ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεός σου, καὶ ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφελῶν·

⁷ἡ δικαιοσύνη σου ὡς ὄρη Θεοῦ, τὰ κρίματά σου ὡσεὶ ἄβυσσος πολλή· ἀνθρώπους καὶ κτήνη σώσεις, Κύριε.

⁸ὥς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου, ὁ Θεός· οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν σκέπη τῶν πτερύγων σου ἐλπιοῦσι.

⁹μεθυσθήσονται ἀπὸ πιότητος οἴκου σου, καὶ τὸν χειμάρρουν τῆς τρυφῆς σου ποτιεῖς αὐτούς·

¹⁰ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς, ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς.

¹¹παράτεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσί σε καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ.

¹²μὴ ἐλθέτω μοι πούς ὑπερηφάνιας, καὶ χεὶρ ἁμαρτωλοῦ μὴ σαλεύσαι με.

¹³ἐκεῖ ἔπεσον πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν, ἐξώσθησαν καὶ οὐ μὴ δύνωνται στήναι.

⁶Κύριε, οὐράνιο τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθεια σου μέχρι τὰ σύννεφα.

⁷Ἡ δικαιοσύνη σου σάν βουνά τοῦ Θεοῦ, οἱ ἀποφάσεις σου (ἀνεξερεύνητες) σάν ἄβυσσος μεγάλη. Ἀνθρώπους καὶ κτήνη θά σώσεις, Κύριε.

⁸Πόσο μεγάλο εἶναι τὸ ἔλεός σου, Θεέ μου! Καὶ οἱ ἄνθρωποι θά στηρίζουν τὴν ἐλπίδα τους στὴν σκέπη τῶν πτερύγων σου.

⁹Θά μεθύσουν μέ τὰ πλούσια ἀγαθὰ τοῦ οἴκου σου καὶ μέ τὸν χεῖμαρρο τῆς τρυφῆς σου θά τοὺς ποτίσεις.

¹⁰Διότι ἐσύ εἶσαι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς· μέ τὸ δικό σου φῶς θά βλέπουμε τὸ φῶς.

¹¹Παράτεινε τὸ ἔλεός σου σέ ὅσους σέ γνωρίζουν καὶ τὴν δικαιοσύνη σου σέ ὅσους ἔχουν εἰλικρινῇ καρδιά.

¹²Ἄς μὴ μέ χτυπήσει πόδι ὑπερήφανο καὶ χέρι ἁμαρτωλοῦ μὴ μέ σαλεύσει.

¹³Ἐκεῖ ἔπεσαν ὅλοι ὅσοι ἐργάζονται τὴν ἀνομία, πετάχθηκαν ἔξω καὶ δέν θά μπορέσουν νά σταθοῦν στὰ πόδια τους.

Πρωταγωνιστής στό πρῶτο μέρος τοῦ ψαλμοῦ εἶναι ὁ παράνομος, ὁ ὁποῖος συζητᾷ μέ τὸν ἑαυτό του καὶ τὸν πείθει ὅτι δέν ὑπάρχει λόγος νά φοβᾶται τὸν Θεό. Πῶς κατέληξε σ' αὐτό τὸ συμπέρασμα; Ἐπειδὴ ἔβαλε σκοπὸ του νά ἁμαρτήσῃ· φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ, οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ (στ. 2). Στούς ψαλμούς 13 καὶ 52 φαίνεται πῶς ἡ ἄθεϊα ὁδηγεῖ στὴν διαφθορά· στὸν 35 ψαλμὸ παρακολουθοῦμε τὴν ἀντίστροφη πο-

ρεία, πῶς ἡ ἁμαρτία ὁδηγεῖ στὴν ἀσέβεια καὶ στὴν ἀθεοφοβία.

Ὑπάρχουν ἁμαρτίες πού ὀφείλονται στὴν ἀδυναμία τοῦ ἀνθρώπου ἢ σέ συναρπαγή. Ὁ παράνομος ὅμως τοῦ ψαλμοῦ προγραμματίζει τὴν ἁμαρτία πού θά διαπράξῃ, ἀδιαφορώντας τελείως γιὰ τὸν νόμο τοῦ Θεοῦ. Εἶναι μάλιστα τόσο ἀποφασισμένος νά ἁμαρτήσῃ, ὥστε πασχίζει νά πνίξῃ κάθε ἀναστολή, κάθε σκέψη πού θά μπορούσε νά σταθεῖ ἐμπόδιο στὴν ἁμαρτία του. Ἐνα ἰσχυρὸ ἐμπόδιο γιὰ τὴν

ἀμαρτία εἶναι ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ, ἡ σκέψη τῆς παρουσίας του. Γι' αὐτό λέγει στὸν ἑαυτό του ὅτι δέν χρειάζεται νά φοβᾶται τὸν Θεό. Γιά τὰ δικά του μάτια Θεός δέν ὑπάρχει. Καί χωρίς Θεό ὅλα ἐπιτρέπονται.

Τέτοιες διεργασίες γίνονται μέσα στήν ψυχή πού φθάνει στήν ἀσέβεια. Ξεκινᾷ ἀπό τὴν διάθεση νά ἀμαρτήσῃ, καί προκειμένου ν' ἀπαλλαχθεῖ ἀπό τίς τύψεις τῆς συνειδήσεως, ταμπουρώνεται πίσω ἀπὸ δῆθεν φιλελεύθερες ἀπόψεις: «Δέν ὑπάρχει Θεός· ἢ ἂν ἴσως ὑπάρχει, δέν ἀσχολεῖται μέ τὴν ζωὴ τῶν ἀνθρώπων».

Αὐτὴ ἡ αὐταπάτη ὁδηγεῖ στήν πώρωση καί στήν ἀναλγησία. Ὁ παράνομος, πού μέ δόλο ξεγελᾷ τὸν ἑαυτό του γιά νά ἐξορίσῃ τὸν Θεό ἀπὸ τὴν ζωὴ του, δέν μπορεῖ πλέον νά διακρίνει τὴν ἀνομία του. Κι ἂν τὴν διαπιστώσῃ, δέν μπορεῖ νά νιώσῃ καμία ἀποστροφή. Παρ' ὅτι ἡ ἀμαρτία εἶναι ὅ,τι ἐλεεινότερο καί ἀποκρουστικότερο, ὁ δόλος τὴν καλύπτει καί τὴν ὠραιοποιεῖ· ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ εὐρεῖν τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι (στ. 3). Ὁ ἀδιάφθορος ἄνθρωπος ἔχει κριτήρια πού τὸν παρακινοῦν ἐνάντια στήν ἀμαρτία. Ἐκεῖνος ὅμως πού θεληματικά ἀμαρτάνει ἔχει τὰ κριτήριά του διαστρεβλωμένα. Στὴν ἱστορία ἀλλὰ καί στήν καθημερινή ζωὴ ὑπάρχουν παραδείγματα ἀνθρώπων πού ὑπέστησαν τέτοια διαστροφή, ὥστε νά βλέπουν σάν τό μεγαλύτερο καί ἥρωικότερο κατόρθωμα τὴν ἐλεεινότερη διαφθορά καί τό ἀπαισιότερο ἀνοσιούργημα.

Ὁ ψαλμωδὸς στήν συνέχεια περι-

γράφει τὸν ἀσεβῆ παράνομο: Τὰ λόγια του, ἔκφραση τοῦ ἐσωτερικοῦ του κόσμου, δέν εἶναι παρά ἀνομία καὶ δόλος· ἀνάλογα ἀσφαλῶς εἶναι καὶ τὰ ἔργα του. Τό πιό φοβερό ὅμως εἶναι ὅτι δέν ἔχει καμία διάθεση ν' ἀλλάξῃ τρόπο σκέψης, νά στραφεῖ πρὸς τό καλό· οὐκ ἠβουλήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθοῦ (στ. 4). Ἄν ὁ εὐσεβὴς φοβᾶται μὴν ἀμαρτήσῃ, ὁ ἀσεβὴς θαρρεῖς φοβᾶται καί φυλάγεται μὴ τυχόν κάνει τό καλό! Κατὰ τὸν λόγο τοῦ προφήτη Ἡσαΐα, λέγει το ἄσπρο μαῦρο καὶ τό μαῦρο ἄσπρο, τό φῶς σκοτάδι καί τό σκοτάδι φῶς (βλ. Ἡσ 5,20)! Ἄν, ἐπίσης, ὁ εὐσεβὴς συνηθίζει ἐπὶ τῆς κοίτης του νά κάνει τὴν αὐτοκριτική του (βλ. Ψα 4,5) καί θρηνεῖ γιά τίς πτώσεις του, ὁ ἀσεβὴς ἀκόμη κι αὐτὴ τὴν ὥρα καταστρώνει τὰ ἄνομα σχέδιά του· ἀνομίαν διελογίσατο ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ (στ. 5). Ἄν ὁ εὐσεβὴς «οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν καὶ ἐν ὁδῷ ἀμαρτωλῶν οὐκ ἔστη καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν» (Ψα 1,1), ὁ ἀσεβὴς ἔδωσε τό «παρών» σέ κάθε ἀμαρτωλό δρόμο· παρέστη πάσῃ ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ (στ. 5). Καί τό χειρότερο, κακία δὲ οὐ προσώχθισε (στ. 5), δέν χόρτασε νά ἀμαρτάνῃ, κορεσμό καί ἀηδία γιά τὴν ἀμαρτία του δέν ἔνιωσε. Σάν νά 'ναι ἡ ἀμαρτία του φωτιά, πού ὅσα ξύλα καίει, τόσο φουντώνει καί ζητᾷ περισσότερα! Σάν νά 'ναι ἀλατόνερο, πού ἀντὶ νά τὸν ξεδιψᾷ, κάνει τὴν δίψα του ἐντονώτερη!

† Στέργιος Ν. Σάκκος

Ἀγάπη, ὄραμα καί εὐθύνη

- Τί χρειάζεται γιά νά λειτουργήσει ἓνα σχολεῖο σωστά, αποτελεσματικά, δημιουργικά καί προπάντων ἑλκυστικά γιά τά παιδιά;

- Ἐπιχορηγήσεις, θά πῇ κάποιος.

- Κίνητρα καί ὑψηλός μισθός στούς δασκάλους, θά συμπληρώσει ἄλλος.

- Συνθήκες, μέσα, ὄργανα, ὑποδομή, ἐξοπλισμένα καί λειτουργικά κτήρια, θά προσθέσει ὁ τρίτος.

- Σωστά βιβλία, σωστά ὠρολόγια προγράμματα, ἐπιμορφωτικά σεμινάρια καί τέλος πάντων ἡ μέριμνα, ὁ προγραμματισμός, ἡ στήριξη τοῦ κράτους. Ὅσο καί νά θέλεις ἐσύ νά πᾶς μπροστά, ἂν τό κράτος ἀδιαφορεῖ καί κωφεύει, τίποτα δέν μπορεῖ νά γίνει.

Ἐδῶ καταλήγει συνήθως ἡ συζήτηση γιά τήν καλύτερηση τῆς Παιδείας στίς μέρες μας.

Καί θά ἔπρεπε στ' ἀλήθεια τό κράτος νά μεριμνᾷ, νά στηρίζει, νά προγραμματίζει καί νά ὀραματίζεται γιά τή μόρφωση καί τήν παιδεία τῶν πολιτῶν του. Ὅμως τίς περισσότερες φορές ἡ τοποθέτηση -καί τελικά στάση ζωῆς- «κάποιος ἄλλος ὀφείλει νά

πράξει ὄχι ἐ γ ὼ ! » ,

πρέπει νά ὁμολογή-

σουμε ὅτι

λειτουργεῖ ὡς ἄλλοι γιά τή δική μας

ἀπραξία καί ἀδράνεια.

Ἀπόδειξη; Ἡ δουλειά πού γίνεται

στό τετραθέσιο σχολεῖο τοῦ ἀκριτι-

κοῦ κρητικοῦ χωριοῦ Φουρφουράς.

Οἱ τέσσερις δάσκαλοι μέ ἀγάπη γιά

τό παιδί, ὄραμα καί εὐθύνη γιά τό

λειτουργημά τους κινητοποίησαν το-

πικούς παράγοντες, γονεῖς, ἀνθρώ-

πους πού θά μπορούσαν νά προσφέ-

ρουν ὅποιαδήποτε βοήθεια καί ἔκα-

ναν ἓνα σχολεῖο ἀλλιῶτικο ἀπό τά

ἄλλα. Κινητήριος δύναμη τό μεράκι

τους, ἡ ἔμπνευση καί προπάντων πολ-

Στό «σχολεῖο τῆς φύσης καί τῶν χρωμάτων», ὅπως τό ὀνόμασαν, κάθε τάξη περιποιεῖται τό περιβόλι της μέ τά ὀπωροφόρα δένδρα, τό βοτανόκη-πο καί τό θερμοκήπιό της. Ἀπώτερος σκοπός κάποτε αὐτά νά ἐξασφαλίζ-ουν στούς μαθητές τή διατροφή

τους. Συγκροτήθηκε ακόμη ένας αγροτικός σχολικός συνεταιρισμός με τὰ ὄρεινά σχολεῖα τῆς Κρήτης πού μέ τὰ προϊόντα τους βοηθοῦν τὰ συσσίτια τῆς περιοχῆς τους. Ἀκόμη καί ἡ οἰκονομική κρίση τῶν ἡμερῶν λειτούργησε δημιουργικά στό Φουρφουρά.

Παρά τήν ἔλλειψη κάποιων ειδικοτήτων στό σχολεῖο βρέθηκε τρόπος καί ἐθελοντές πού προσφέρουν τό χρόνο τους γιά νά διδάξουν π.χ. ξένες γλῶσσες, διαδικτυακά στούς μαθητές.

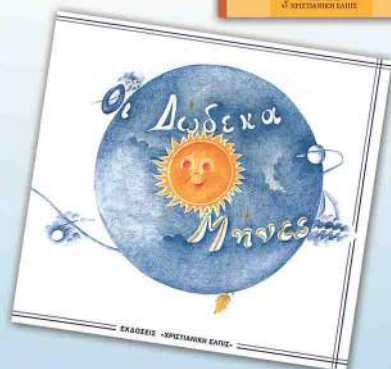
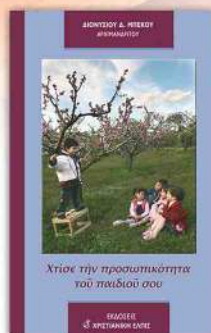
Τόν «δαιμόνιο = ἐφευρετικό» καί «πανοῦργο = ἐργατικό» Ἑλληνα καμία κρίση καί καμία ἀναποδιά δέν τόν καταστέλλει, ἀρκεῖ νά θυμᾶται ὅτι εἶναι Ἑλληνας, τοῦ Ἀριστοτέλη καί τοῦ Ὀδυσσεῆ ἀγγονός. Ὅσο γιά τόν ἑλληνα δάσκαλο, ἡ παράδοση τοῦ Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, τοῦ Χρῦσανθου Αἰτωλοῦ, τοῦ Ἀναστάσιου Γόρδιου καί τόσων ἄλλων δασκάλων τοῦ γένους, πού θυσιάστηκαν ποικιλοτρόπως γιά τήν παιδεία αὐτοῦ τοῦ ἔθνους, τόν θέλει καμία θυσία καί κανένα κόπο νά μὴ λογαριάζει μεγάλο γιά νά πετύχει τό διπλασιασμό του ἔργο.

-Τί χρειάζεται, τελικά, ἓνα σχολεῖο γιά νά λειτουργήσει σωστά, ἀποτελεσματικά, δημιουργικά καί προπάντων ἐλκυστικά γιά τὰ παιδιά;

- Δασκάλους πού νά νιώθουν τήν ἱστορία πού σηκώνουν στούς ὤμους τους καί νά ἔναι ἀποφασισμένοι νά τή συνεχίσουν, ἀντιμετωπίζοντας κάθε ἀντιξοότητα.

Κρής

ΒΙΒΛΙΟΠΡΟΤΑΣΕΙΣ γιά γορεῖς καί ἐκπαιδευτικούς

**Ζητήστε τα
στό Βιβλιοπωλεῖο μας
ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ
Γ. Μπακατσέλου 5, Θεσσαλονίκη
τηλ. 2310 274518**

Ένας μαθητής φωτεινό μετέωρο

Δέν τό περίμενα νά ξεπροβοδίσω ἐγώ τόν ἀγαπητό μαθητή μου Στέργιο Σάκκο. Τόν εἶχα συνηθίσει νά μοῦ φωνάζει ἀπό μακριά, σηκώνοντας τό χέρι γιά χαιρετισμό: «Σεβαστή μου καθηγήτρια!». Ἐρχόταν κοντά καί μοῦ φιλοῦσε τό χέρι. Ουμᾶμαι τώρα τό 1971 ἀποχαιρετώντας στήν κηδεία τόν καθηγητή του Ἰωάννη Παπαδημητρίου, τόν γαμβρό μας, στά 54 του χρόνια, στήν ἐκκλησία, εἶπε: «Βλέπω τό ἄσπρο κεφάλι τοῦ δασκάλου μου Παπαποστόλου καί τοῦ θείου μου Ζαμανάκου καί διερωτῶμαι: γιατί, Θεέ μου!». Τό ἴδιο διερωτῶμαι τώρα κι ἐγώ μέ τό ἄσπρο κεφάλι: «Γιατί, Θεέ μου!, εἶχε ἀκόμη ἐκεῖνος νά προσφέρει τόσα πολλὰ!».

Κρατοῦσα ζωντανό στή μνήμη μου τό πέρασμά του ἀπό τό σχολεῖο. Ὁ Στέργιος ἦταν ἀπό τούς μαθητές ἐκείνους πού περνοῦν σάν κομῆτες ἀπό τό στερέωμα τοῦ σχολείου καί ἀφήνουν ζωντανό τό πέρασμά τους στή μνήμη τῶν καθηγητῶν καί τῶν συμμαθητῶν τους. Συχνά μοῦ θυμίζε τό μάθημα τῆς Ἱστορίας τῆς Ἑκτῆς (Γ' Λυκείου). Διδάσκαμε τότε τήν ἱστορία τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821. Ἄστραφταν τά μάτια του. Ἐνθουσιάζετο, καί ὅταν χτυποῦσε

τό κουδούνι γιά διάλειμμα, δέν ἔβγαινε ἂν δέν εἶχα τελειώσει. Κρατοῦσε ἔτσι καί ὅλη τήν τάξη.

Συνήθιζα εὐκαιριακά, στά χρόνια ἐκεῖνα τοῦ ἐμφυλίου, νά τούς διηγούμαι περιστατικά πού μάθαινα γιά τόν Μακεδονικό Ἀγώνα καί

τούς Βαλκανικούς Πολέμους, ἀπό ἕνα φίλο τοῦ πατέρα μου, τόν Μανώλη Πορπόρη ἀπό τήν Κοκκινιά Γρεβενῶν, κι ἐκεῖνος σηκώνόταν ὀρθιος στό θρανίο, νά ἀκούει καλᾶ, γεμάτος ἐνθουσιασμό.

Στό μάθημα τῆς Ἑκθεσης Ἰδεῶν, σάν ἔσκυβε στό τετράδιο κατέβαζε τόσες ιδέες, πηλατιές, βαθιές καί ἔγραφε τόσα πολλὰ, πού χρειαζόμουν γιά τή δική του ἑκθεση σχεδόν ὅση ὥρα γιά τίς ἐκθέσεις τῶν ἄλλων. Μά τό ἴδιο ἔλεγαν καί οἱ ἄλλοι καθηγητές καί ἰδιαιτέρα τῶν μαθηματικῶν. Εἶχε τή δυνατότητα νά εἰσαχθεῖ σέ ὅποιαδήποτε σχολή, εἶχε ὁμως τήν εὐτυχία νά γνωρίσει τόν πατέρα Αὐγουστῖνο Καντιώτη. Ὁ θεῖος ἔρωσ τόν ἀνέδειξε κήρυκα τῆς ἀληθινῆς ἐπιστήμης τοῦ Θεοῦ. Πάντα καμάρωνα πώς ἦταν μαθητής μου καί τό χαίρουν, ὅταν τόν ἀκουγα ἀπό μακριά νά μοῦ φωνάζει: «Σεβαστή μου καθηγήτρια!».

Αἰωνία του ἡ μνήμη.

Κασσιανή Παπαποστόλου
Φιλόλογος

Στή φωτογραφία τό Γυμνάσιο Γρεβενῶν. Ἡ τάξη τοῦ μακ. Στ. Σάκκου μέ καθηγητές.

Ἀπό ἐπιστολές πού λάβαμε

20/4/12

... ὁ μακαριστός Στέργιος ἐκοπίασε ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ, προσφέροντας μέ ὅλη τή δύναμη τῆς ψυχῆς του, στή διακονία τοῦ πεπτωκότος ἀνθρώπου. Ἦδη ἀπολαμβάνει τούς κόπους, τούς μόχθους καί τούς ἰδρώτες στή Βασιλεία τῶν Οὐρανῶν.

Εὐχομαι ὁ Θεός νά κατατάξει τή μακαρία ψυχή του, μεταξύ τῶν Ἁγίων καί τῶν Δικαίων καί σέ σᾶς νά παράσχει ὑγεία, φωτισμό, ἐνότητα καί πλουσίαν τή χάρη Του.

*Μετά θερμοτάτων εὐχῶν
† ὁ Καστορίας Σεραφεῖμ*

* * *

20/4/12

Χαίρετε ἐν Κυρίῳ καί σκιρτήσατε μέ τήν ἀναστάσιμη χαρά διότι προπέμψατε ἕνα σύγχρονο ἅγιο στόν οὐρανό. Ὁ πολυσέβαστος ἐν Κυρίῳ Ἀδελφός ὑμῶν καί ἡμῶν Στέργιος, ἀγωνισάμενος τόν καλόν ἀγῶνα καί πολλαπλασιάσας ἑκατονταπλασίως τά πολλά τάλαντα τοῦ δωρεοδότου Κυρίου, ἔφθασε κοντά Του ὥστε νά εἶναι πάντοτε μαζί Του καί μετά τῶν ἁγίων Του.

Δέν μπορούμε νά ποῦμε ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία μας ἔχασε ἕναν ἀγωνιστή. Τά βιβλία του θά ἐξακολουθοῦν νά τροφοδοτοῦν τά παιδιά της καί οἱ πρεσβεῖες του θά ἐνισχύουν ὅλους μας στόν ἐν Κυρίῳ ἀγῶνα...

*Μετά τῶν εὐχῶν τοῦ Ἀναστάντος Κυρίου
Ἡ Καθηγουμένη τῆς Ι. Μ.*

τῆς Μητρός τοῦ Ἁγαπημένου

Μαγδαληνῆ Μοναχῆ

καί αἱ σὺν ἐμοί ἐν Χριστῷ ἀδελφαί

* * *

23/4/12

...Ὁ μεταστάς ὑπῆρξε «μάρτυς τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ» (Πρξ 1,22). Σέ ὅλο τό διάστημα τῆς ζωῆς του «οὐκ ἔδωκεν ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ καί τοῖς βλεφάροις αὐτοῦ νυσταγμόν καί ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις αὐτοῦ» (Ψα 131,4), ἐκδαπανώμενος καί κυριολεκτικά ἀναλίσκόμενος στή διάδοση τοῦ Εὐαγγελίου τῆς εἰρήνης. Κατόρθωσε νά συνδυάσει τήν ἀκαδημαϊκή Θεολογία μέ τόν ἐκκλησιαστικό ἄμβωνα καί νά ἀποδείξει ὅτι Θεολογία δέν εἶναι μόνον τό σπουδαστήριο, ἀλλά καί ἡ προσφορά ἐκλαϊκευμένης Θεολογίας στό λαό τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἄριστη συνεργασία του μέ τίς κατά τόπους Μητροπόλεις ἔδειξε ὅτι δέν νοεῖται Θεολογία ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας, διότι ἡ Θεολογία ἔξω ἀπό τήν Ἐκκλησία ἰδεολογικοποιεῖται καί ἐκκοσμικεῖται...

*Μέ ἀναστάσιμους χαιρετισμούς
ὁ Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς
Σχολῆς Α.Π.Θ. Μιχαήλ Γ. Τρίτος*

* * *

Μέ τόν θάνατο τοῦ Στέργιου ἡ Ὁρθοδοξία ἔχασε ἕνα μεγάλο δάσκαλο κι ἐμεῖς ἕναν καλό φίλο καί συμβουλάτορα...

*Οἰκογένεια Δημητρίου Κυπαρίσση
Γερμανία*

Ἡ ἄλλη ὄψη

«Ἐκεῖ πού ἐμεῖς βλέπουμε ἓνα ἀδιέξοδο ὁ Θεός βλέπει μία εὐκαιρία», εἶπε κάποιος φιλοσοφώντας γιὰ τὰ λυπηρὰ τῆς ζωῆς. Καί νά πού δέν εἶναι μόνο φιλοσοφία. Κρατοῦμενοι τῶν φυλακῶν Διαβατῶν παρακολουθώντας τὰ μαθήματα στό Γυμνάσιο πού λειτουργεῖ στίς φυλακές ἔλαβαν μέρος σέ παγκόσμιο μαθητικό διαγωνισμό καί ἀρίστευσαν. Νέοι ὀρίζοντες καί προοπτικές ἀνοίξαν στή σκέψη τους ἀλλά καί στή ζωή τους.

Τώρα πού λιγοστεύουν τὰ σχολεῖα λόγω συγχωνεύσεων καί αὐξάνουν οἱ τρόφιμοι τῶν φυλακῶν, εἶναι καλή ιδέα νά μετατραποῦν οἱ φυλακές σέ σχολεῖα καί μάλιστα μέ ἐλπιδοφόρες προοπτικές.

Μαθητικές δραστηριότητες

Οἱ φυλακισμένοι μαθητές ἀριστεύουν. Οἱ ... ἐλεύθεροι; Αὐτοί, σύμφωνα μέ πανελλήνια ἔρευνα τῆς Ψυχιατρικῆς

Κλινικῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν (ΕΠΙΨΥ), ἐπιδίδονται «ἐλεύθερα» στή χρήση ἀλκοόλ, ναρκωτικῶν καί καπνοῦ. Τὰ ποσοστά φθάνουν στά ὕψη μέ 15,3% γιὰ τοὺς ἐφήβους χρήστες ναρκωτικῶν, 61% γιὰ τοὺς καταναλωτές ἀλκοόλ καί 24% γιὰ τοὺς καπνιστές.

Φωτεινές ἐξαιρέσεις

Τόν περασμένο Ἰούνιο πρὶν κλείσουν τὰ σχολεῖα γιὰ τίς καλοκαιρινές διακοπές, στό Γυμνάσιο Καράτουλα τῆς Ἡλείας ἔγινε μία πρωτότυπη τελετή. Βραβεύτηκε μέ συγχαρητήριο ἔγγραφο ἡ μαθήτρια τῆς Γ' Γυμνασίου Χριστίνα Γαλανοπούλου γιὰ τήν ἀνελλιπῆ φοίτησή της στό Γυμνάσιο. Οὔτε μία μέρα δέν ἔλειψε ἀπό τὰ μαθήματα, καί στά τρία χρόνια τῶν γυμνασιακῶν της σπουδῶν.

Φαντάζει σάν ἀπίστευτο ρεκόρ, ἂν λάβουμε ὑπ' ὄψιν μας τό ὕψηλό ποσοστό τῶν μαθητῶν πού «στραγγίζουν» τὰ ὅρια τῶν ἀδικαιολόγητων ἀπουσι-

ων μέ τις λεγόμενες «κοπάνες», δηλαδή απουσία από τὰ μαθήματα γιά... «ψυχωγικούς» λόγους!!!

Πιθανόν νά μήν εἶναι μοναδικό τό φαινόμενο. Παρόμοιες ἐπιβραβεύσεις καί σ' ἄλλα Γυμνάσια καί Λύκεια ἴσως θά ἔδιναν μία ὠθηση νά αὐξηθοῦν τὰ καλά παραδείγματα.

Ροῦχα στά σκουπίδια

Στό Λονδίνο γνωστή ἐταιρεία μέ εἴδη ἔνδυσης προσπάθησε νά εὐαισθητοποιήσει τούς καταναλωτές σχετικά μέ τήν ἐπερχόμενη οἰκονομική κρίση καλώντας τους νά φέρουν στίς ἐγκαταστάσεις της τὰ ροῦχα πού καταλήγουν στά σκουπίδια. Ὁ ἀριθμός τῶν ἐνδυμάτων πού συγκεντρώθηκε ἄγγιξε μέσα σέ λίγο χρόνο τίς δέκα χιλιάδες. Ἡ ἐταιρεία γιά νά ὑπογραμμίσει τό πλῆθος κάλυψε μ' αὐτά τὰ ροῦχα τήν πρόσοψη τοῦ πολυώροφου κτηρίου της. Ἡ δημιουργία πλασματικῶν ἀναγκῶν, ἡ ἐφήμερη εὐδαιμονία καθώς καί τό ... shopping therapy ὁδήγησαν σέ μία ξέφρενη ὑπερκαταναλωτική μανία. Τό ἀποτέλεσμα; Νά γεμίζουν οἱ κάδοι ἀπορριμμάτων στίς γειτονιές καί κάποιοι ἄνθρωποι νά ἀναγκάζονται νά ψάχνουν σ' αὐτούς ἀκόμα καί γιά τὰ πρὸς τό ζῆν...

Τί λέει ἡ ἐμπειρία;

Αὕξηση τῶν ἀμβλώσεων δείχνουν τὰ στατιστικά στοιχεῖα, πού ὁδηγοῦν τήν Ἑλλάδα στήν πρώτη θέση πανευρωπαϊκά. «Δικαίωμα τῆς γυναίκας», διατείνονται οἱ ὑπερασπιστές. Ὅμως τί λέει ἡ ἐμπειρία;

«Δέν εἶδα ποτέ χαρά ἢ εὐτυχία στίς κλινικές μου. Ὅπου εἶχα περισσότερες ἀμβλώσεις, περισσότερη ἀντισύλληψη, ὑπῆρξαν περισσότεροι χωρισμοί, περισσότερες μολύνσεις, περισσότερη κατα-

στροφή, περισσότερη συντριβή. Δέν ἤξερα τί νά κάνω, γιατί οἱ καθηγητές μου ἔλεγαν ὅτι ἀπλῶς χρειάζεται περισσότερη ἐκπαίδευση καί ἐνημέρωση σχετικά μέ τήν ἀντισύλληψη καί τίς ἀμβλώσεις». Ἡ δήλωση ἀνήκει στόν γυναικολόγο John Bruchalski, πρῶν εἰδικό στίς ἐκτρώσεις. Ἐχοντας αὐτή τήν ἐμπειρία ἀποφάσισε νά ἐγκαταλείψει τίς κλινικές ἐκτρώσεων καί νά ἰδρύσει τό κέντρο Tereyac Family Center, τό ὁποῖο προωθεῖ πρακτικές πού σέβονται τήν ἱερότητα τῆς ζωῆς καί ὅπου ἡ ἀμβλωση εἶναι μέθοδος ἀπαράδεκτη.

Σέκτες σκοτώνουν

«Ἀρκετά ἀνήλικα παιδιά ἀλλά καί ἔγκυες γυναῖκες πού νοσηλεύονταν σέ κλινική ἢ ὁποία ἀνήκει στή σέκτα τῆς “Ἀποστολικῆς ἐκκλησίας” στή Ζιμπάμπουε, πέθαναν τό 2011. Ἡ ἐν λόγω σέκτα δέν ἐπιτρέπει τή χρήση ἐμβολίων πού προστατεύουν τὰ παιδιά ἀπό ἐπικίνδυνες ἀσθένειες. Ἐπίσης δέν ἐπιτρέπει στά μέλη της ν' ἀναζητοῦν θεραπεία σέ ἄλλα ἱατρικά κέντρα» (Βλ. «Παγκύπρια Ἑνωση Γονέων», 31 Μαΐου 2012).

Ἐπίσης, νεαρός ἀνέφερε ὅτι σέ φιλικό του πρόσωπο πού ἔπασχε ἀπό ἀφροδίσιο νόσημα, ἀντί τῆς κανονικῆς θεραπείας τοῦ χορηγήθηκε κάτι σάν ἁγιασμός, ἐνῶ παράλληλα τοῦ ἀπαγορεύθηκε ν' ἀναζητήσει θεραπεία σέ ἐγκεκριμένο ἱατρικό κέντρο, μέ ἀποτέλεσμα νά πεθάνει. Τά γεγονότα αὐτά καταδεικνύουν πόσο ἐπικίνδυνες πρακτικές ἀκολουθοῦν οἱ σέκτες. Ἀλλά τό ἀκόμη πιό θλιβερό εἶναι ὅτι ὅλα αὐτά διαπράττονται στό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ! Ἔτσι γιά ἄλλη μιά φορά τό ὄνομα τοῦ Θεοῦ «βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν» (Ρω 2,24).

Δυό λόγια εὐγνωμοσύνης γιά τόν μακαριστό Παναγιώτη Παναγιωτίδη

Τόν Παναγιώτη Παναγιωτίδη, τόν ἀγαπητό μου δάσκαλο, τόν πρωτογνώρισα τό 1978 στόν μεγάλο σεισμό. Τόν ἔφερε ὁ τότε ἐπίσκοπος Νεαπόλεως μακαριστός Διονύσιος ἐδῶ ἐπάνω στό Κρυονέρι Συκεῶν, γιά νά μᾶς κάνει μία χριστιανική ὁμιλία, ὥστε νά μᾶς ἐμψυχώσει στόν μεγάλο φόβο πού μᾶς εἶχε καταλάβει. Τότε ἡ περιοχή ἦταν ὅλη χωράφια. Ὑπῆρχε μόνο ἓνα διώροφο σπιτάκι μέ μπαλκόνι. Ἐκεῖ ἀνέβηκαν γιά νά μᾶς μι-

λήσουν. Πρῶτος πῆρε τό λόγο ὁ Σεβασμιώτατος καί ὅταν τελείωσε μᾶς εἶπε ὅτι στή συνέχεια θά μᾶς μιλήσει ὁ ἀγράμματος θεολόγος κ. Παναγιωτίδης, ἄγνωστος σέ μένα. Ὅταν τελείωσε ἡ ὁμιλία, ὁ ἐπίσκοπος μᾶς εἶπε ὅτι ὁ κ. Παναγιωτίδης θά κάνει ὁμιλία στόν Ἅγιο Δημήτριο Συκεῶν κάθε Δευτέρα στίς 6 μ.μ. καί μᾶς συνέστησε νά πηγαίνομε.

Μέχρι τότε εἶχα τήν ἐντύπωση ὅτι εἶμαι ἓνας καλός χριστιανός. Ὅταν ἤμουν στό χωριό, δυστυχῶς κανεῖς δέν μοῦ εἶχε μιλήσει γιά τόν Θεό. Ἀργότερα, ὅταν παντρεύτηκα, ἡ καλή μου σύζυγος μέ παρότρυνε νά παρακολουθοῦμε χριστιανικές ὁμιλίες, ἀλλά ἐγώ νόμιζα ὅτι ἀρκεῖ νά πηγαίνομε κάθε Κυριακή στήν Ἐκκλησία μαζί μέ τά δυό ἀγόρια μας. Κοινωνούσαμε καί καμιά φορά, δίχως ὅμως νά γνωρίζω τί ἦταν αὐτό πού μᾶς ἔδινε ὁ ἱερέας.

Ἀπό τή στιγμή πού ἄκουσα τήν ὁμιλία τοῦ κ. Παναγιωτίδης, μετά τό σεισμό, μία ἀδύναμη σπίθα ἀναψε στήν καρδιά μου. Ἀπό τήν πρώτη Δευτέρα, πού τόν ἄκουσα στόν Ἅγιο Δημήτριο, εἶπα: «Θεέ μου, ἔπρεπε νά γίνει σεισμός γιά νά γνωρίσω αὐτόν τόν ἄνθρωπο; Τόσα χρόνια γιατί δέν μοῦ τόν γνώρισες;». Πράγματι μέ σαγήνευσε. Καί τότε εἶπα: «Ταλαίπωρε Πάγκαλε, ἦσουν χριστιανός μό-

νο στην ταυτότητα καί αὐτή μάλιστα ξεθωριασμένη! ». Ἀπό τότε δέν ἀπουσίασα οὔτε μία Δευτέρα ἕως τήν τελευταία ὁμιλία του. Ὅσα ἄκουσα ὁμῶς ἀπό τήν πύρινη γλῶσσα του στίς πρῶτες ὁμιλίες δέν μοῦ ἔφταναν. Ἐπιασα νά τόν πλησιάζω καί νά τόν ρωτᾶω διάφορες ἀπορίες πού εἶχα ἀπό τό λόγο τοῦ Θεοῦ. Καί ἡ δική μου ἐπιθυμία πραγματοποιήθηκε: Ἦγινε δάσκαλός μου καί ἐγώ μαθητής του!

Ταξιδίεψαμε πολλές φορές γιά κηρύγματα στή Δράμα, στή Καβάλα, στή Βέροια. Ὁ λόγος του ἦταν πύρινος, φλογερός, ἔσωζε ψυχές! Στούς διαλόγους μέ τούς χιλιαστές τόν ἔνιωθα σάν ποτάμι, σάν χείμαρρο, πού τίποτε δέν μπορούσε νά ἀντισταθεῖ στό πέρασμά του. Θυμᾶμαι ἓνα βράδυ μετά ἀπό ὁμιλία του στή Δράμα μέ πλησίασε κάποιος κύριος καί μοῦ εἶπε: «Μοῦ ἐρχόταν νά φωνάξω ἀπό κάτω κύριε Παναγιωτίδη, πές τα μας ἀκόμα μία φορά, γιά νά ριζώσουν καλά μέσα στό μυαλό μας! ». Στό Λουτράκι Ἀριδαίας, ὅπου ἀρκετά χρόνια παραθερίζαμε μαζί μέ τίς οἰκογένειές μας καί συνήθως ἦταν περίοδος τοῦ Δεκαπενταυγούστου, ὁ κ. Παναγιωτίδης ἔκανε ἑσπερινό κήρυγμα στήν ἐκκλησία κι ἐγώ ἔξω μοίραζα στόν κόσμο φυλλάδια πού ἐκεῖνος συνέτασσε. Ἐκεῖ, λοιπόν, ἓνα βράδυ μέ πλησίασε κάποιος κύριος καί μέ ρώτησε: «Αὐτά τά φυλλάδια πού μοιράζεις, ἐσύ τά γράφεις; ». Ἐγώ τοῦ ἀπάντησα: «Ὁχι. Ὁ κύριος Παναγιωτίδης, πού κάνει μέσα τό κήρυγμα, τά γράφει». Καί

μοῦ εἶπε: «Κι ἐγώ εἶμαι συγγραφέας, ἀλλά τέτοιο θεολόγο πρώτη φορά ἀκούω», καί κουνώντας τό χέρι του μοῦ λέει μέ θαυμασμό: «Αὐτός εἶναι...».

Δάσκαλέ μου, πάντα ἦσουν σάν μικρό παιδί, ταπεινός σέ ὅλους. Ὑπάκουος στήν ἱερωσύνη, ὑπάκουος στόν μεγάλο διδάσκαλό μας, τόν κ. Σάκκο. Πάντα μοῦ ἔλεγεσ ὅτι «ὅπου ἀποφασίσουμε νά πᾶμε θά ρωτᾶμε τόν κ. Σάκκο». Τόν σεβόσουν καί τόν ἀγαποῦσες. Τώρα μᾶς φύγατε μέσα σέ δυό μῆνες καί οἱ τρεῖς μαζί μέ τή σειρά, ὁ κ. Πανσανίας, ὁ κ. Σάκκος καί ἐσύ, δάσκαλέ μου. Ἐσεῖς φυλάξατε τό λόγο τοῦ Κυρίου στόν ἀπόστολο Πέτρο «Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾶς με; ...Βόσκε τά ἀρνία μου, ποιμαίνε τά πρόβατά μου». Σᾶς διάλεξε ὁ Κύριος «ἐκ κοιλίας μητρός» καί εἶστε τώρα κοντά του στή χαρά τοῦ παραδείσου μέ ὅλους τούς ἀγίους. Πρεσβεύσατε, προσευχηθεῖτε γιά τήν Ἐκκλησία, τόν ἀμπελώνα τοῦ Κυρίου, γιά μᾶς τούς μαθητές σας, γιά τίς Ἀδελφότητες. Προσευχηθεῖτε γιά ὅλο τόν κόσμο. Προσευχηθεῖτε γιά τήν πατρίδα μας τή βασιλισμένη. Αἰωνία σας ἡ μνήμη! Καλή ἀνάσταση! Καλή ἀντάμωση!

Πάγκαλος Σακελλάρης

ΕΞΩΦΥΛΛΟ

Ἰ. Ναός Τιμίου Σταυροῦ στήν Τρόοδο Κύπρου. Δίπλα ὑψώνεται ὁ Σταυρός μέ τήν ἑνθετη ἀφιέρωση.

Η χαρά του τρυγητού

Ο Αργύρης κούνησε τό κεφάλι του ευχαριστημένος. Τό περπάτησε από τή μιὰ ἄκρη ὡς τήν ἄλλη τό μεγάλο του τ' ἀμπέλι καί ἦταν σίγουρος πιά ὅτι ὠρίμασε. Μποροῦσε ὅποτε ἤθελε ν' ἀρχίσει τόν τρύγο.

Σκέφτηκε τόν Θάνο του καί ἀναγάλιασε ἡ ψυχὴ του. Θά προλάβαινε, πρὶν ἀνοίξει ἡ σχολὴ του, νά βοηθήσει. Ἦξερε ὁ Αργύρης πὼς ὁ Θάνος τρελαινόταν γιὰ τούτη τήν ὥρα. Ἀπὸ μικρὸ παιδί τέτοιον καιρὸ πήγαινε κι ἐρχόταν καί ἐξέταζε τὰ σταφύλια. Εἶχε μάθει πιά καλὰ νά ἀναγνωρίζει τὰ ὠριμα. Εἶναι ἀλήθεια πὼς φέτος δέν ἔκανε οὔτε ἓνα περίπατο ὡς τ' ἀμπέλι, μὰ ὁ Αργύρης δέν εἶχε ἀπαίτηση κοτζάμ φοιτητῆς τῆς Νομικῆς νά πηγαινοέρχεται ὡς ἐκεῖ χωρὶς λόγο. Ἐφτασε στό σπίτι καί ἀναζήτησε ἀμέσως τόν μεγάλο του τόν γιό.

- Κεχριμπάρι! φώναξε, ξέροντας πὼς ὁ Θάνος θά καταλάβαινε ἀμέσως. Ἐτσι φώναξε καί κεῖνος, ὅταν ἔφερνε τό μήνυμα ὅτι τ' ἀμπέλι ἦταν ἔτοιμο.

Ὁ Θάνος ἔσκυψε τό κεφάλι μουρμουρίζοντας κάτι πού ὁ πατέρας του δέν κατάλαβε.

- Κεχριμπάρι, ἀγόρι μου, κεχριμπάρι, ἐπανελάβε θαρρώντας πὼς ὁ γιός του δέν ἔπιασε τό μήνυμα.

- Μπαμπά, εἶπε κομπιάζοντας ὁ Θάνος. Ἐγὼ αὐριο θά φύγω.

- Μά εἶπες πὼς δέν χρωστᾷς μαθήματα, καί πὼς οἱ διδασκαλίες θ' ἀρχίσουν ἀργότερα, εἶπε ξαφνιασμένος ὁ Αργύρης.

- Εἶπαμε μέ τὰ παιδιά νά φύγουμε νωρίς. Βαρεθήκαμε στά χωριά μας, εἶπε μέ χαμηλωμένο τό κεφάλι ὁ Θάνος.

- Βαρέθηκες, παιδί μου, στό σπίτι σου, μαζί μέ τούς γονεῖς καί τ' ἀδελφία σου; Βαρέθηκες ἐσύ πού ἔλεγες πὼς μακριά ἀπὸ τό σπίτι σου ὑποφέρεis;

Ὁ Αργύρης τὰ εἶχε χαμένα. Δέν ἀναγνώριζε τό παιδί του.

- Μεγάλωσα πιά, πατέρα, τόν ἄκουσε δειλά νά τοῦ λέει, δέν εἶμαι πιά μικρὸ παιδί! Κι ὕστερα θέλω νά πάω στήν Ἀθήνα τώρα πού εἶμαι ἐλεύθερος, δίχως παρακολούθησεις καί ἐξετάσεις. Τώρα πού μπορῶ νά χαρῶ τή ζωὴ μου!

Δέν εἶπε ἄλλη κουβέντα ὁ Αργύρης. Αὐτό τό «νά χαρῶ τή ζωὴ μου» τοῦ κέντησε τήν καρδιά του σάν μαχαιριά. Πῆρε τό τσαμπί πού τό 'χε κρυμμένο στό καπέλο του καί τ' ἄφησε ἄκεφα στό νεροχύτη τῆς κουζίνας. Τί σημασία εἶχε πιά ἂν ὠρίμασε; Ὁ τρύγος φέτος δέν θά ἦταν ἓνα πανηγύρι τῆς φαμελιάς του. Ὁ τρύγος δέν ἔδινε πιά χαρά στόν Θάνο του. Ὁ γιός του ἀλλοῦ ἀναζητοῦσε τή χαρά. Κι αὐτό εἶναι πού πιο πολὺ τόν πονοῦσε. Αὐτό τό «ἀλλοῦ». Ποῦ ἄραγε; Ὅχι, δέν μποροῦσε νά τό πιστέψει ὁ Αργύρης. Ὁ Θάνος του δέν ἔδειξε ὅλο τό καλοκαίρι ὅτι ἔχει ἀλλάξει, ὅτι ἔχει χαλάσει. Ἀπὸ τήν ἐκκλησία δέν ἔλειψε καμιὰ Κυριακή καί ἡ ζωὴ του ὅλη ἦταν μετρημένη, σεμνή ὅπως πάντα. Κι ὕστερα, γιατί ἔτσι ξαφνικά; Πὼς καί δέν τούς εἶπε τίποτε μέχρι σήμερα; Μόνος του ἄλλωστε δέν τούς εἶπε ὅτι θά φύγει ἀργότερα, γιατί δέν χρωστοῦσε μαθήματα; Δέν μπορεῖ, κάτι ἔγινε, κάτι συνέβη στόν Θάνο.

- Τό ἤξερες ἐσύ ὅτι ὁ Θάνος φεύγει αὐριο; ρώτησε τήν Ἄννα τή γυναῖκα του πού μπῆκε στήν κουζίνα.

- Μοῦ τό εἶπε τό πρωί, μόλις ἔφυγες γιὰ τό ἀμπέλι, καί ἀπὸ τότε δέν μπορῶ νά συνέλθω, ἀπάντησε δακρυσμένη ἐκείνη. Καί δίχως νά πεῖ τίποτε ἄλλο, ἄρχισε νά ἐτοιμάζει τό μεσημεριανό τραπέζι.

Τό μεγάλο τσαμπί δέσποζε μέσα στή φρουτιέρα. Κι ἦταν ἡ μεγάλη ἐκπληξη γιὰ τήν ὑπόλοιπη οἰκογένεια, τὰ δυὸ ἀγόρια καί τὰ τρία κορίτσια, πού τό ἀντίκρυσαν μέ ἐνθουσιασμό.

- Πότε θά πᾶμε; ρώτησε χαρούμενος ὁ

Γιῶργος πού θά πήγαινε στή Β' Λυκείου.

- Αὔριο! ἀπάντησε ἀποφασισμένος ὁ Ἀργύρης καί ἡ ἀπάντησή του ἔγινε δεκτή μέ χειροκροτήματα.

- Ἄντε, τυχερό Θάνο, τό πρόλαβες καί φέτος, τόν πείραξε ὁ Ἀνδρέας τό στερνο-παῖδι τοῦ Ἀργύρη.

- Ὁ Θάνος δυστυχῶς πρέπει αὔριο νά φύγει, εἶπε ὁ πατέρας. Δέν πειράζει ὅμως θά τά καταφέρουμε καί μόνοι μας.

- Σέ ἔπεισαν τελικά; ρώτησε τόν ἀδελφό του αὐστηρά ὁ Γιῶργος, καί κείνος δίχως νά πεῖ τίποτε σηκώθηκε ἀπότομα καί ἔφυγε ἀπό τό τραπέζι.

- Ἐ, προσευχή δέν κάναμε, τοῦ φώναξε ὁ Ἀνδρέας πού δέν κατάλαβε τί ἔγινε καί σηκώθηκε ἔτσι ἀπότομα ὁ Θάνος.

Δέν γύρισε ὁ φοιτητής τῆς Νομικῆς νά κοιτάξει τήν οἰκογένειά του, παρά μόνο ἔφυγε καί κλείστηκε στό δωμάτιό του.

Οἱ μικρότεροι τσιμπολόγησαν ὅλο τό σταφύλι κι οἱ μεγαλύτεροι ἀπόμειναν πικραμένοι νά κοιτοῦν τήν κλειστή πόρτα.

Σάν σηκώθηκαν ἀπό τό τραπέζι, ὁ Γιῶργος ἐξήγησε στούς γονεῖς του τί ἀκριβῶς συνέβαινε.

- Ἐδῶ καί μιὰ ἑβδομάδα, εἶπε, δέχεται συνεχῶς μηνύματα στό κινητό του. Κυριολεκτικά τόν βομβάρδιζαν. Ἕνα βράδυ πού ἦταν ζορισμένος, μοῦ ἔδειξε ἕνα μήνυμά τους πού ἔλεγε: «Εἶσαι πολύ μαμάκias γιά νά γίνεις δικηγόρος. Ἀλλάξε σχολή καί γίνε θεολόγος ἢ παράτα τα ὅλα καί γίνε παπάς!».

Μοῦ ζήτησε τότε νά προσευχηθῶ γιά νά μείνει σταθερός, ἐπειδή ἐκεῖνοι τόν πίεζαν νά πάει στήν Ἀθήνα γιά νά τοῦ μάθουν τί σημαίνει ζωή. Φαίνεται, λοιπόν, πῶς δέν ἄντεξε στήν πίεση. Μήν τόν ἀφήσεις, μπαμπά, νά φύγει! ἰκέτευσε ὁ Γιῶργος.

- Δέν ἔχω, παιδί μου, ἐπιλογή. Εἶναι ἐλεύθερος νά φύγει ἢ νά μείνει. Ἐμεῖς θά προσευχόμαστε νά τόν φυλάξει ἡ Παναγιά κι ὁ Χριστός.

- Μά δέν θά τοῦ μιλήσεις; ἐπέμεινε ὁ

Γιῶργος.

- Ἦδη, Γιῶργο μου, τοῦ εἶπαμε ὅλοι πολλά! εἶπε εἰρηνικά ἡ μητέρα του. Ἄν ἔχει διάθεση νά καταλάβει, θά καταλάβει. Ἐσύ συνέχισε νά κάνεις αὐτό πού ἐκεῖνος σοῦ ζήτησε κι ἐγώ θά ξεκινήσω νά ἐτοιμάζω τά πράγματά του.

Ὡς τό βράδυ ὅλα ἦταν ἔτοιμα γιά τήν ἀναχώρηση τοῦ Θάνου. Τά ρούχα ἦταν στή βαλίτσα καί ὁ, τι ἔφτιαξε γι' αὐτόν ἡ Ἄννα ἦταν κι αὐτά ἔτοιμα σέ τάπερ μέσα στό ψυγεῖο.

Κοιμήθηκαν ὅλοι τή νύχτα μέ κάτι βαρύ στό στήθος τους. Δέν ἦταν μόνο πού ἔφευγε ὁ Θάνος· τό πῶς βαρύ ἦταν τό «γιατί» ἔφευγε.

Εὐπνησε νωρίς τό πρωί ὁ Ἀργύρης γιά νά τόν πάει στή στάση ἀπ' ὅπου θά ἔπαιρνε τό λεωφορεῖο. Ὡς πόσο ἀλλιώτικα θά ἔνιωθε, ἂν τόν ξυπνοῦσε ἔτσι ἀχάραγα γιά νά πᾶνε στό ἀμπέλι!

Χτύπησε τήν πόρτα ὁ Ἀργύρης μά δέν ἀπάντησε ὁ Θάνος. Ξαναχτύπησε πῶς δυνατά κι ὕστερα τήν ἄνοιξε.

- Εὐπνα, Θάνο, πρέπει νά φύγουμε!

Ἀνησύχησε ὁ πατέρας, μπῆκε στό δωμάτιο κι εἶδε τό κρεβάτι τοῦ Θάνου ἄδειο καί στρωμένο. Βγῆκε ἀπορημένος κι ἀνήσυχος καί τότε τό βλέμμα του ἔπεσε σ' ἕνα μεγάλο ἄσπρο χαρτί πάνω στό τραπέζι τῆς τραπεζαρίας: «Θά σᾶς περιμένω στό ἀμπέλι! Μήν ἀργήσετε καί μᾶς πιάσει ὁ ἥλιος! Θάνος».

Σκίρτησε ἀπό χαρά ἡ καρδιά τοῦ πατέρα κι ἔτρεξε πρῶτα στόν Γιῶργο. Τόν βρῆκε νά κοιμᾶται γονατιστός δίπλα στό κρεβάτι του πού ἦταν καί κεῖνο στρωμένο. Τόν ἀκούμπησε ἐλαφρά καί κείνος ξύπνησε.

- Σήκω! τοῦ εἶπε, σήκω, τόν κερδίσαμε!

Σάν ἔφτασαν στ' ἀμπέλι βρῆκαν τόν Θάνο νά τούς περιμένει χαρούμενος.

- Κεχριμπάρι, μπαμπά, κεχριμπάρι, φώναξε κι ἀπ' τή χαρά του ἀναλόθηκε σέ δάκρυα.

E.B.

Μεῖνον μεθ' ἡμῶν

Κατασκήνωση 2012

«Μεῖνον μεθ' ἡμῶν» ἦταν τό σύνθημα-μήνυμα τῶν κατασκηνώσεων πού μέ τή χάρη τοῦ Πανάγαθου Θεοῦ καί τίς εὐχές τῆς τοπικῆς ἐκκλησίας λειτούργησε ἡ Ἀδελφότητά μας στό Ζιάκα Γρεβενῶν καί στά Πορόια Σερρῶν γιά κατασκηνωτές καί κατασκηνώτριες ἀντίστοιχα. Τό ἐμπνεύσθηκε ἀπό τή χειμερινή ἀκόμη περίοδο, ὅταν γινόταν ὁ προγραμματισμός τῆς κατασκηνωτικῆς διακονίας, ὁ ἐδῶ καί λίγους μήνες μακαριστός διδάσκαλος τῆς Ἀδελφότητός μας Στέργιος Σάκκος, πού κατά τή μακροχρόνια ἱεραποστολική δράση του ἔδινε ἰδιαίτερη βαρύτητα στό κατασκηνωτικό ἔργο. Κι ἦταν πράγματι μία φωτισμένη ἐπιλογή καί εὐτυχῆς συγκυρία στίς δύσκολες μέρες μας νά γίνει σύνθημά μας ἡ βι-

βλική αὐτή φράση, πού ἐκφράζει τήν ἀσίγαστη καί βαθειά ἐπιθυμία τῆς καρδιάς γιά τήν παρουσία τοῦ Θεοῦ στή ζωή μας.

Ἔτσι, ὅλο αὐτό τό καλοκαίρι γιά τοὺς τρεῖς περίπου χιλιάδες κατασκηνωτές καί κατασκηνώτριες τό «Μεῖνον μεθ' ἡμῶν» ἔγινε σύνθημα ἀγωνιστικό, ζωντανό τραγούδι, πανῶ, λάβαρα καί κάρτες· μήνυμα ἐλπιδοφόρο γιά τὰ παιδιά, γιά τή μαθητική καί φοιτητική νεολαία, ἀλλά καί γιά τοὺς μεγαλύτερους, τὰ μέλη τῶν κύκλων μελέτης ἀγίας Γραφῆς, πού ζοῦν τήν ἀγωνία τῶν παιδιῶν καί ὅλης τῆς οἰκογένειας στά ἀδιέξοδα τῆς ἐποχῆς μας. Ὅλοι αὐτοί εἶχαν τή εὐλογία νά ζήσουν λίγες μέρες ξεχωριστές μέσα στόν χρόνο, σφραγισμένες ἀπό τή ζωντανή παρουσία τοῦ Θεοῦ καί τὰ δῶρα τῆς ἀγάπης του. Δέν εἶναι δυνατόν νά ἀποτυπωθοῦν στίς λίγες σελίδες τοῦ περιοδικοῦ οἱ ἐντυπώσεις καί τὰ βιώματα ἀπό τήν κατασκηνωτική ζωή. Παραθέτουμε μόνο μερικά στιγμιότυπα, ὅπως τὰ συγκράτησε ὁ φωτογραφικός φακός.

ΣΤΟ ΖΙΑΚΑ

Στή φετινή περίοδο **ανδρών** ή συμμετοχή ήταν μεγαλύτερη από κάθε άλλη φορά. Τό μνημόσυνο του διδασκάλου μας τήν Κυριακή στό ήρωικό χωριό Πολυνέρι, απ' όπου κατ-γόταν, μᾶς ἔνωσε ἀκόμη περισσότερο, θυμίζοντάς μας πόσα ὀφείλουμε στή διακονία του καί τώρα πιά στήν ἀδιά-λειπτη πρεσβεία του.

Ἡ περίοδος τῶν μαθητῶν τοῦ **Λυκείου** ήταν ἀπό τίς ὁμορφότερες τῶν τελευταίων χρόνων. Ἡ πρωινή προσευχή κάτω ἀπό τόν πεῦ-κο, τό ἀγιογραφικό ἀνάγνωσμα, τό κοινό τρα-πέζι, ἡ ἔπαρση καί ἡ ὑποστολή τῆς σημαίας, ἡ ἀπογευματινή συνάντηση ἀλλά καί τό πλού-σιο παιχνίδι καθ' ὅλη τή διάρκεια τῆς ἡμέρας, ὅλα μιλοῦσαν γιά τήν ἄπειρη ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Στήν καθιερωμένη συνάντηση τῶν ὁμάδων μέ τόν ἀρχηγό λύσαμε ἀπορίες καί συμπνευματι-στήκαμε. Ἡ ἡμερήσια ἔξοδος στό ποτάμι ἀλλά καί γιά ὀρισμένους στό βουνό ήταν μία ξεχωριστή ἐμπειρία γιά στελέχη καί κατασκηνωτές. Σταθμός τῆς περιόδου ὑπῆρξε ἡ ἡμέρα πατρίδας, πού ήταν ἀφιερωμένη στά 100 χρόνια ἀπό τήν ἀπελευθέρωση τῆς Μακεδονίας καί εἰδικότερα τῆς Θεσσαλονίκης μας.

Στούς κατασκηνωτές τοῦ **Γυμνασίου** ὑπῆρχε ἀμείωτη ὄρεξη γιά παι-χνίδι, καί τό δυναμικό καί ἐνθουσιῶδες τραγούδι ἔδειχνε τή χαρά καί τή ζωντάνια τους. Ἀλησμόνητη θά μείνει ἡ ἐκδρομή ὅλης τῆς κατασκήνωσης στό πανέμορφο φαράγγι τῆς Πορτίτσας. Ἡ πορεία στό βουνό, πού ξεκί-νησε στίς ἑξι τό πρωί, ἡ προσευχή καί τό ἀνάγνωσμα μέσα στήν ὀμορφη φύση, τά παιχνίδια κι οἱ βουτιές στό ποτάμι ήταν ἐμπειρίες πού θά μείνουν ἀνεξίτηλα χαραγμένες στίς ψυχές. Μετά ἀπό κάθε μάθημα ἀκολουθοῦσε συζή-τηση μέ πολλές ἐρωτήσεις ἀπό τά παιδιά, πού ἔδειχναν ἔτσι τίς πνευματικές τους ἀνη-συχίες καί τήν ἀγάπη τους γιά τόν αἰώνιο λόγο τοῦ Θεοῦ.

Γιά τούς μαθητές τοῦ **Δημοτικοῦ**, ὅπως καί γιά τούς φοιτη-τές, ὁ τόπος ἄλλαξε· δέν ἤμασταν στό Ζιάκα, ὥστόσο ὁ τρόπος τῆς ζωῆς μας παρέμεινε ἀπαράλλακτος. Τά μαθήματα τοῦ ἀρχηγοῦ μᾶς ἐντυπωσίασαν τόσο ὥστε νά συνεχίζονται μέ ἐρωτήσεις στήν τραπεζαρία. Ἡ ἔπαρση καί ἡ ὑποστολή τῆς ση-μαίας μᾶς θύμισαν τό χρέος μας πρός τούς ἥρωες καί μάρτυρες τῆς πατρίδας μας. Ἰδι-αίτερα χαρήκαμε τό παιχνίδι τῶν σταθμῶν μέ τό νερό, γιά τό ὅποιο φρόντισε

φιλόφρονα ή πυροσβεστική ύπηρεσία. Τό σπουδαιότερο βέβαια γεγονός τής κατασκήνωσής μας ήταν ή συμμετοχή όλων σχεδόν στό μυστήριο τής θείας Εύχαριστίας, ύστερα από τήν προετοιμασία πού προηγήθηκε μέ τό μυστήριο τής Έξομολογήσεως. Ήταν πραγματικά μιά άναστάσιμη έμπειρία.

Περίοδος πνευματικής ανανέωσης ήταν γιά τούς **φοιτητές** καί **τούς νεαρούς έπιστήμονες** τό κατασκηνωτικό τετραή-

μερο.
Μέσα άπό τά μαθήματα του άρχηγού δόθηκε έμφαση στή βαθύτερη καί άποδοτικότερη πνευματική καλλιέργεια. Πολύ ένδιαφέρον καί επίκαιρο ήταν καί τό θέμα πού ανέπτυξε ό καθηγητής τής Α.Ε.Α.Θ. κ. Μιχάλης Κόνιας σχετικά μέ τήν εργασία καί τήν παγκοσμιοποίηση. Ίδιαίτερα μάς συγκίνησε όλους τό άφιέρωμα στά είκοσι χρόνια τής κατασκήνωσης του Ζιάκα. Πολλοί κατασκηνωτές καί στελέχη κατέθεσαν τίς έμπειρίες καί άναμνήσεις τους. Αύθόρμητη ή άπόφαση-ύπόσχεση νά συνεχίσουμε τό έργο τής κατασκήνωσης στά χνάρια του διδασκάλου μας Στεργίου Σάκκου, πού ήταν καί ό έμπνευστής καί ό καθοδηγητής όλης αύτης τής προσπάθειας.

ΜΕΙΝΟΝ ΜΕΘ' ΗΜΩΝ

ΣΤΑ ΠΟΡΟΪΑ

Τά παιχνίδια, οί αγώνες στο γήπεδο, οί διαγωνισμοί, οί καλλιτεχνικές γωνίες, τά τραγούδια καί ό χορός, όλα ήταν νότες χαράς γιά τά 400 παιδιά πού φιλοξενήθηκαν καί φέτος στά ΠοροΪα στίς **δύο περιόδους Δημοτικού**. Ή ζωντανή παρουσία του Κυρίου ανάμεσά μας έκανε τή ζωή παραδεισένια. Μέ τό δίκιο της μία μικρή ρώτησε: «Άρχηγέ, έδω Κατασκήνωση εΐναι ή Παράδεισος;». Καί μία άλλη στήν έρώτηση γιατί δέν θέλει νά κοιμηθεΐ, άπάντησε μέ άφέλεια: «Έδω εΐναι όλα τόσο τέλεια καί δέν θέλω νά χάσω οΰτε μία στιγμή!».

Μία έκπληξη ήταν γιά μās φέτος όλη ή κατασκηνωτική περίοδος του **Γυμνασίου**. Μύριζε Άνάσταση: τό όνομά της άναστάσιμο, τά κεριά πού μόνες μας φτιάξαμε, τά αυγά πού μόνες μας βάψαμε στίς

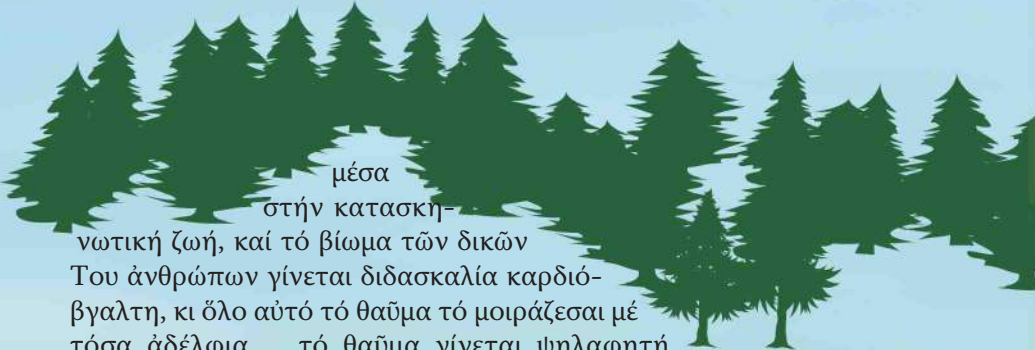
δημιουργικές γωνίες! Άλλά καί μεΐς μετά τό μυστήριο της Έξομολόγησης καί τή θεία Κοινωνία είχαμε καρδιές άναστημένες. Έν-

θ ο υ σ ι α σ μ ό ς
στούς αγώνες καί
χαρά γιά τή χαρά
όποιου νικητή. Αύ-
τή τήν πλαγιά μέ τήν
ξεχωριστή ζωή θά
τήν κρατήσουμε
μέσα στήν
καρδιά μας, θά
τή φυλάξουμε
στά όνειρά
μας...

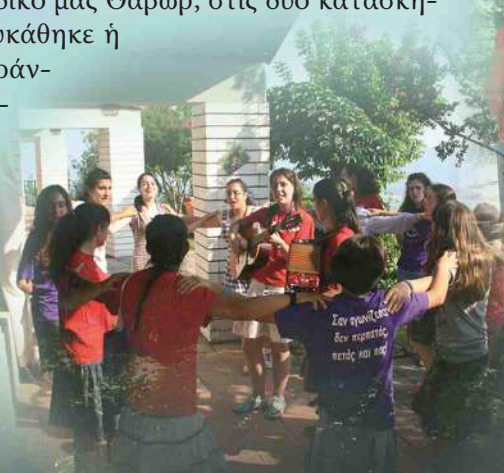
Σάν διψασμένα έλάφια έτρεξαν καί φέτος στίς δροσερές πηγές της Κατασκήνωσης 140 μαθήτριες **Λυκείου** από διάφορα σημεία της πατρίδας μας αλλά καί από τήν Κορυτσά καί από τήν μακρινή Άμερική. Καί στίς έντεκα σκηνές μας ψηλαφούσε κανείς τήν άρμονική ζωή, τήν άδελφική άλληλεγγύη. Ίερές άποφάσεις δονούσαν τήν καρδιά μας μετά από κάθε συνάντηση στο άμφιθέατρο. Ζήσαμε άναστάσιμες στιγμές στή θεία Λειτουργία καί ή χαρά της Άνάστασης γέμισε όλόκληρη τή μέρα μας. Τό άφιέρωμα στον κήρυκα της Άναστάσεως, τόν διδάσκαλό μας Στέργιο Σάκκο, μās γέμισε συγκίνηση, αλλά καί θαυμασμό. Τί κρίμα πού τόν γνωρίσαμε τόσο λίγο! Καθώς πήραμε τό δρόμο του γυρισμού στίς πόλεις καί στά χωριά μας, θερμή ή ίκεσία μας: «Κύριε... δές τά ύψωμένα χέρια των δικών σου των παιδιών. Τήν έλπίδα σου νά ζοΰμε, Κύριε, ΜΕΙΝΟΝ ΜΕΘ' ΗΜΩΝ».

Δέν ξέρω πώς γίνεται κάθε φορά καί ό χρόνος θαρρείς σταματά αυτές τίς 10 μέρες. Στην περίοδο των **φοιτητριών** σά νά βρίσκεσαι σέ ένα ταχύρρυθμο σεμινάριο: ό λόγος του Θεού πού σου προσφέρεται άνόθευτος· τά απογευματινά θέματα πού δίνουν τόσες προεκτάσεις γιά συλλογισμό· οί εΐσηγήσεις πού προβληματίζουν όσο ποτέ· ή μία γιά τή σημασία της Μακεδονίας μετά τούς Βαλκανικούς πολέμους, ή άλλη γιά τήν παλληκαριά ενός άληθινού ήγέτη· του Ιωάννη Βατάτζη· πού έβαλε πάνω άπ' όλα τό λαό του. Καί ή σύγκριση μέ τό σήμερα μένει σέ σένα... Ταχύρρυθμο σεμινάριο... Όμως ένω μέχρι πρίν οί ρυθμοί της ζωής σέ βάραιναν, τώρα παρά τήν έπιτάχυνση ξεκουράζεσαι... Γιατί; Όταν ή διδασκαλία γίνεται βίωμα

μέσα
στην κατασκη-
νωτική ζωή, καί τό βίωμα τών δικών
Του ανθρώπων γίνεται διδασκαλία καρδιό-
βγαλτη, κι ὅλο αὐτό τό θαῦμα τό μοιράζεσαι μέ
τόσα ἀδελφια..., τό θαῦμα γίνεται ψηλαφητή
πραγματικότητα. Καί ἡ Ἐκκλησία στό πρόσωπο τοῦ Ἐπισκόπου εὐλογεῖ. Ἐκ-
δηλῇ ἡ χαρά μας γιά τήν ἐπίσκεψη καί τίς πατρικές του νουθεσίες. Οἱ κάτοικοι
τῶν Ποροῶν καί τῆς γύρω περιοχῆς προσκεκλημένοι στή γιορτή μας πῆραν μιᾶ
γεύση τῆς κατασκηνωτικῆς μας ζωῆς καί θαύμασαν μαζί μας τή μορφή τῆς ἁγίας
Ἀκυλίνας, πού πρόβαλε τό θεατρικό μας.

Μέ ἀμείωτη τή χαρά τῶν παιδικῶν μας χρόνων ἀπολαύσαμε καί φέτος τά
τμήματα τῶν **ἐπιστημόνων** λίγες μέρες στό δικό μας Θαβώρ, στίς δύο κατασκη-
νωτικές περιόδους πού ἐγιναν γιά μᾶς. Γλυκάθηκε ἡ
ψυχή μας στήν ἐπικοινωνία μέ τόν Θεό. Εὐφράν-
θηκε ἡ ὑπαρξή μας μέσ στήν ἀδελφική κοινω-
νία. Ζήσαμε τή μεταμορφωτική δύναμη τοῦ
λόγου τοῦ Θεοῦ σέ κάθε ἀγιογραφική με-
λέτη, πού τή σφράγισε ἡ λατρευτική
εὐλογία τῆς Κυριακῆς μέ τή μετοχή μας
στό Ποτήριο τῆς Ζωῆς. Μέσα σ' αὐτή
τήν ἁγιαστική ἀτμόσφαιρα ζητήσαμε
ἀπό τόν Κύριο νά διώξει τά σκοτάδια
τοῦ εἶναι μας. Ἐμπνευσή μας ἡ προσωπι-
κότητα τοῦ ἁγίου Γρηγορίου Παλαμᾶ, τοῦ
ἁγίου τοῦ φωτός στή ζωή
τοῦ ὁποίου ἐν-

τρυφήσαμε μέ τή βοή-
θεια μιᾶς ἐμπεριστατωμένης εἰσηγήσεως.
Σέ ἔνθερμη προσευχή γιά τήν πορεία τῆς
Πατρίδας καί τῆς Ἐκκλησίας μᾶς παρακί-
νησε ἡ μορφή τοῦ Χριστοφόρου Πανα-
γιωτόπουλου, τοῦ λεγόμενου Παπουλά-
κου, τήν ὁποία μᾶς παρουσίασε μία ἄλλη
εἰσήγηση. Ἐπιστρέψαμε μέ ἀνανεωμένη
τήν ἀπόφαση νά σταθοῦμε ἀγωνιζόμενες
ἡ κάθε μία στό μετερίζι ὅπου τάχθηκε.

Ὁ πῶς κατάλληλος τόπος, χρόνος καί
τρόπος γιά νά βιώσει κανεῖς τήν ἀδιαπρα-
γμάτευτη ἐντολή τοῦ Κυρίου «ἐάν μὴ
στραφῆτε καί γένησθε ὡς τὰ παιδιά...»
εἶναι ἡ Κατασκήνωση. Στά ἔξι τριήμερα
κυριῶν περίπου χίλιες νεαρές μητέρες καί

λευκασμένες ἀπό τά χρόνια κυρίες
τῶν κύκλων μελέτης ἀγίας Γραφῆς δρα-
σκέλισαν τήν πύλη τῆς Κατασκήνωσης.
Ἄφησαν τόν ἑαυτό τους σάν μικρά παιδιά
στήν ἀγκαλιά τῆς καί δέν ἄφησαν οὔτε
λεπτό ἀνεκμετάλλευτο. Ὁρες προσευχῆς,
μελέτης καί ἐπικοινωνίας μέ ἄλλες ἀδελ-
φές ψυχές, φορτωμένες μέ ἀγωνίες καί
πόνο -πολλές φορές ἀνθρώπινα ἀσή-
κωτο-, ἦταν πολύτιμες στιγμές αἰωνιότη-
τος. Ἐπιθυμοῦμε ὅλη τή χρονιά τό ὄνομα
τῆς Κατασκήνωσης νά τρέχει στά χεῖλη,
στό νοῦ καί στήν καρδιά μας σάν ἄλλη
μονολόγιστη εὐχή: «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ,
μείνον μεθ' ἡμῶν»!

Ἡ τελευταία μέρα τῆς Σμύρνης

Ὅλοι στὴν προκυμαία μαζεμένοι.
Ὅχι γιὰ πανηγύρι καὶ χαρά.
Ὅχι γιὰ νὰ κουνήσουμε μαντῆλια
γιὰ κάποια ἀγαπημένη ἀγκαλιά.

Σώπασε πιά ἡ λύρα νὰ λαλεῖ.
Καμιά ὀρχηστρίδα τώρα δέ χορεύει.
Μονάχα ἡ φωτιά.
Κόκκινη, φοβερὴ σειρήνα,
πού στέρνησε γιὰ πάντα
στὸν Ὀδυσσεά τὴν πατρίδα του.
Τὸ πύρινο τραγούδι τῆς
κατάπιε λαίμαργα ὅλα τὰ ὄνειρά μας.

Θεέ μου, τρεῖς χιλιάδες χρόνια,
πῶς γίναν παρανάλωμα σέ λίγα λεπτά!
Εἶναι τόσο μεγάλος ὁ πόνος
καὶ τόσο μικρό τό λιμάνι...

Ἰωνικές κολόνες
κι ἐσεῖς βυζαντινές μου ἐκκλησιές,
ᾶς διαλαλεῖτε πάντα
πῶς τοῦτες τίς πέτρες τίς δούλεψαν
λεύτεροι ἄνθρωποι.

Δ. Δαμιανίδου

ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

Μηνιαῖο Ὅργανο Ὁμωνύμου
Ὁρθοδόξου Ἀδελφότητος
ΚΩΔΙΚΟΣ: 2534

Ἔτος ΕΞ' - Ἀρ. φύλλου 801
Σεπτέμβριος 2012

Ἰδιοκτησία - Ἔκδοση
Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
Πέλοπος 7, 546 33 Θεσσαλονίκη
Τηλ. - fax: 2310 270630, 274518

Ἐκδότης - Διευθυντής Συντάξεως:
Σάββας Ν. Ξανθόπουλος
Πέλοπος 9
546 33 Θεσσαλονίκη

Στοιχειοθεσία, ἐνθέσεις, ἀποχρωματι-
σμοί, καλλιτεχνικὴ ἐπιμέλεια:
«Χριστιανικὴ Ἑλπίς»,
Φύλορο Θεσ/νίκης
Τηλ. & fax: 2310 677421

Ἐκτύπωση-Βιβλιοδεσία: «Μέλισσα»
Ἀσπροβάλτα Θεσσαλονίκης

Ἐτήσια συνδρομὴ
Ἐσωτερικοῦ: 10 εὐρώ,
Κύπρου: 20 εὐρώ
Ἐξωτερικοῦ: 30 εὐρώ
(Η.Π.Α. 40 δολ.,
Καναδᾶ 45 δολ.,
Αὐστραλίας 50 δολ.)

Ἐπιστολές - Συνδρομές
Περιοδικό «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»
Πέλοπος 7,
546 33 Θεσ/νίκη

Ἀρ. λογ. ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ:
074 01 011532 20
Ο.Χ.Α. «ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ»

Γιὰ τοὺς συνδρομητὲς τοῦ ἐξωτερικοῦ
IBAN:

GR 73 0432 3240 0007 4010 1153 220
ATEBank SWIFT or BIC code:
ABGRGRAA

καλή χρονιά

Σωστή ἀρχή για σίγουρη πορεία

Πρότυπος Βρεφονηπιακός Σταθμός

Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ

Γ. Μπαλόγλου 25 - Ξηροκρήνη - ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Τηλ.: & Fax: 2310 554.698 , 2310 521.001

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ

ΕΛΠΙΔΑ

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ *καί* ΔΗΜΟΤΙΚΟ

ΦΙΛΥΡΟ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ Τηλέφωνο : 2310 67 87 47

e-mail: elpidaek@otenet.gr